

Perspectiefnota 2021 - 2024

Juni 2020

Inhoudsopgave

Perspectiefnota 2021 - 2024	1
Juni 2020	1
1 Bestuurlijke samenvatting	3
2 Ontwikkelingen en opgaven	14
3 Financiële mutaties 2021 - 2024	32
3 Financiële mutaties 2020	47
4 Investeringsplan	53
5 Financieel (meerjaren)beeld	59
6 Bijlagen	71

1 Bestuurlijke samenvatting

Inleiding

Waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?

Ons college heeft met de gedachte gespeeld om, in navolging van veel andere gemeenten, dit jaar geen perspectiefnota aan uw raad voor te leggen. De omstandigheden waarin we door het coronavirus terecht zijn gekomen brengen zoveel onzekerheid met zich mee, zowel voor de korte, maar zeker ook voor de lange termijn, dat het richting geven aan de hoofdlijnen van het strategisch beleid iets weg krijgt van het navigeren in de mist. De impact die de maatregelen om het coronavirus te bestrijden gaan hebben op de economie is niet bekend; de enige zekerheid die we hebben is dat die impact enorm zal zijn. En we hebben het dan niet alleen over abstracte macro-economische cijfers. Er is al veel geschreven over de onzekerheid en het leed dat de crisis met zich meebrengt voor mensen van vlees en bloed. ZZP-ers die van de ene dag op de andere hun inkomen zien vervliegen; de horecabedrijven die hun deuren hebben moeten sluiten; grote en kleine bedrijven die mensen hebben ontslagen; de vrijetijdseconomie die volledig op zijn gat is komen liggen; boeren en tuinders die hun afzetmarkten weg zien vallen; etc. We gaan dat hier niet herhalen, maar achter al die verhalen zitten individuen en gezinnen; ook in Dalfsen.

Misschien is het juist nu wel belangrijk om een perspectiefnota uit te brengen. Niet omdat dat tot op bedrijfsniveau en voor individuele inwoners concrete handvaten voor herstel biedt; maar wel omdat we hiermee duidelijk kunnen maken dat het belangrijk is om voor de komende jaren plannen te blijven maken en die tot uitvoering te brengen. Daarmee kunnen we als gemeente een impuls bieden voor economische activiteit. Dus geen plannen voor ons uitschuiven, maar juist nu realiseren. Dat vraagt dat de politieke en bestuurlijke besluitvorming onverminderd voortgang vindt en dat de ambtelijke organisatie op volle toeren blijft draaien.

U mag er als gemeenteraad op rekenen dat ons college dit als insteek zal kiezen. We zeggen daarmee beslist niet dat het gemakkelijk zal worden. Want naast de coronacrisis lagen en liggen er ook nog andere uitdagingen. De (financiële) problemen binnen het sociaal domein zijn nog verre van opgelost. Voor wat betreft de energietransitie staan we nog pas aan het begin en datzelfde geldt voor het vraagstuk van de klimaatadaptatie en biodiversiteit. En ook de louter Dalfser aangelegenheden, zoals het Centrumplan vragen om aandacht en inzet. De neiging zou kunnen bestaan om deze ontwikkelingen voorlopig 'on hold' te zetten. Dat is niet de keuze van het college en wij stellen u dat om eerder genoemde redenen ook niet voor.

Een andere reden dat onze opgave naar de komende jaren geen gemakkelijke is, betreft onze financiële situatie. Die heeft twee gezichten.

De cijfers in de jaarrekening 2019, die van de beperkte bestuursrapportage die u in deze nota aantreft, en die van het meerjarenperspectief, laten op z'n zachtst gezegd een somber beeld zien. De tabellen hieronder brengen dat duidelijk in beeld. De impactanalyse van de coronacrisis, die we u eerder hebben toegezonden en hier niet gaan herhalen, zal dat beeld nog negatiever maken.

In onderstaande tabel de gevolgen voor het meerjarenperspectief en een tabel structurele financiële wijzigingen per programma. Daaronder de tabel met de stand van zaken 2020, per programma en totaal.

Tabel 1a : PPN 2021 - 2024

	Financiële gevolgen Perspectiefnota 2021-2024	2021	2022	2023	2024
S.1	Stand Begroting 2020-2023 structureel incl struct mutaties	-408.000	245.000	640.000	640.000
S.2	Totaal Structurele financiële wijzigingen	-2.169.000	-2.180.000	-2.243.000	-2.485.000
	Totaal gevolgen mutaties Investeringsplan (hfst.4)	-6.000	-9.000	-14.000	-121.000
S.3	Structureel saldo Perspectiefnota 2021-2024	-2.583.000	-1.944.000	-1.617.000	-1.966.000
I.1	Stand Begroting 2020-2023 incidenteel	-229.000	-8.000	75.000	0
I.2	Totaal incidentele mutaties perspectief nota	-20.000	-30.000	-30.000	0
I.3	Incidenteel saldo Perspectiefnota 2021-2024	-249.000	-38.000	45.000	0
	Totaal saldo	-2.832.000	-1.982.000	-1.572.000	-1.966.000

Tabel 1b: Structurele financiële wijzigingen per programma

	Structurele financiële wijzigingen per programma	2021	2022	2023	2024
	Totaal programma 1. Bestuur, onderst. Alg.Dekkingsmid.	-279.000	-291.000	-326.000	-541.000
	Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid	-22.000	-23.000	-23.000	-24.000
	Totaal programma 3. Beheer openbare ruimte	0	0	0	0
	Totaal programma 4. Economische zaken	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd	-115.000	-128.000	-141.000	-154.000
	Totaal programma 6. Inkomensondersteuning	-51.000	-28.000	-30.000	-31.000
	Totaal programma 7. Sociaal domein	-1.615.000	-1.617.000	-1.620.000	-1.622.000
	Totaal programma 8 Duurzaamheid en milieu	-57.000	-63.000	-73.000	-83.000
	Totaal programma 9. Ruimtelijke ordening en volkshuisv.	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
S.2	Totaal Structurele financiële wijzigingen	-2.169.000	-2.180.000	-2.243.000	-2.485.000

Tabel 2a : 1e bestuursrapportage 2020
(bedragen in euro's, waarbij (-) is een nadeel)

	Mutatie	Mutatie	Mutatie	
Taakveld en Omschrijving	Lasten	Baten	Reserves	Saldo
Totaal programma 1. Bestuur	-454.000	-9.000	426.000	-37.000
Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid	0	46.000	0	46.000
Totaal programma 3. Beheer openbare ruimte	0	0	0	0
Totaal programma 4. Economische zaken	0	0	0	0
Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd	-86.000	0	0	-86.000
Totaal programma 6. Inkomensondersteuning	-549.000	499.000	0	-50.000
Totaal programma 7. Sociaal Domein	-1.808.500	197.000	0	-1.611.500
Totaal programma 8. Duurzaamheid en milieu	-569.000	525.000	0	-44.000
Totaal programma 9. Ruimtelijke ontwikkeling en VHV	0	0	0	0
Totaal 1e bestuursrapportage 2020	-3.466.500	1.258.000	426.000	-1.782.500

Tabel 2b: Effecten voor de begroting 2020
(bedragen in euro's, waarbij (-) is een nadeel)

Stand begrotingssaldo 2020	
Stand begroting primair (incl begr wijz 1 t/m 4)	-1.424.199
Verwerking meicirculaire 2020 (volgt separaat bij PPN)	0
Stand begroting 2020 VOOR 1e bestuursrapportage 2020	-1.424.199
Totaal budgetaanpassingen eerste bestuursrapportage 2020	-1.782.500
Stand begroting 2020 NA eerste bestuursrapportage 2020	-3.206.699

Dat beeld kennen we ook nog van vorig jaar. Ook toen lag er de opdracht om een groot tekort in de meerjarenbegroting te dekken. Dat is gelukt, onder andere door een verhoging van de lasten voor onze inwoners. Nu we opnieuw voor zo'n opgave staan wordt de opgave lastiger. We denken in de eerste plaats niet aan lastenverzwaring, tenzij we er met andere maatregelen in zijn geheel niet uitkomen. De inflatieverhoging en de uitkomsten van het uit te voeren kostendekkendheidsonderzoek worden uiteraard wel meegenomen.

We zullen daartegenover wel hard in moeten zetten op de beperkingen van uitgaven binnen het sociaal domein (voor zover redelijk en verantwoord ook met concrete taakstellingen), op het onderzoek naar het al genoemde kostendekkendheidsvraagstuk, en op de vraag of we alle stelposten (zoals die voor nader in te vullen ambities vanuit de gemeenteraad) in de begroting kunnen blijven handhaven. En ook daarmee zullen we het niet redden. We houden de lijst met niet uitgevoerde ombuigingen van vorig jaar opnieuw kritisch tegen het licht en zullen de financiële gevolgen daarvan betrekken bij de begroting; en het spreekt vanzelf dat bezuinigingen die daar nu wel uit voort zullen vloeien, pijn zullen doen.

Bij de begrotingbehandeling van vorig jaar zijn er drie moties aangenomen. De stand van zaken van deze moties is als volgt:

Motie Hondenbelasting

In het onderzoek hondenbelasting is antwoord gegeven op de vragen die tijdens de motie gesteld zijn. Het onderzoek gaat in op de mogelijkheden om de hondenbelasting af te schaffen. Ook laat het de financiële gevolgen zien als de hondenbelasting wordt afgeschaft. Het heeft vooral gevolgen voor de opbrengsten die uit de hondenbelasting komen. Aan de kostenkant heeft het een gering effect. In het onderzoek zijn een tweetal mogelijkheden uitgewerkt om de opbrengsten van hondenbelasting op een andere manier te dekken. Deze mogelijkheden zijn het verhogen van de OZB, dan wel het inzetten van de stelpost Ambities raad.

Motie Grip op Sociaal Domein

Om grip te krijgen op blijvend stijgende kosten in het Sociaal Domein is het project Grip op Sociaal Domein opgestart. Hoofddoel is grip te krijgen op de kostenontwikkeling voor zowel de Wmo, Jeugd als Participatiewet, door inzicht te krijgen in de oorzaak van de stijgende kosten, prognoses te maken om de kosten in de toekomst voorspelbaar te houden en inzicht te krijgen in de reikwijdte van de wettelijke kaders om uiteindelijk scenario's/ maatregelen te ontwikkelen gericht op het terugdringen (beheersbaar houden van) de stijging. In het kader van 'Grip op Sociaal Domein' is een maatregelenpakket samengesteld, waarbij gestuurd wordt op de volgende doelen:

- versterking van (financiële) beheersing en sturing;
- transformatie in processen en uitvoering;
- transformatie van aanbod en inhoud.

Bij de ontwikkelingen en opgaven van programma 7 vindt u meer informatie. De taakstellingen voor participatie en WMO zijn meegenomen in de financiële mutaties van respectievelijk programma 6 en 7.

Motie Niet ombuigingen

De eenheden hebben deze lijst nog eens goed tegen het licht gehouden. Verder onderzoek naar deze posten is nog nodig, omdat deze bezuinigingen niet van de ene op de andere dag gerealiseerd kunnen worden. De financiële gevolgen zullen daarom meegenomen worden in de begroting 2021-2024.

Onderzoek kostendekkendheid

Het onderzoek kostendekkendheid is gestart, echter vanwege de corona pandemie heeft deze vertraging opgelopen. De financiële gevolgen zullen daarom meegenomen worden in de begroting 2021-2024.

De huidige onzekere situatie maakt dat we er voor gekozen hebben onze aandacht te richten op het meerjarenperspectief, dus op 2021-2024. De uitvoering van de begroting 2020 laat inmiddels zoveel onzekerheden zien dat we het niet zinvol vinden een eerste bestuursrapportage over 2020 uit te brengen in de gebruikelijke vorm. We hebben de ontwikkelingen in 2020, zoals die in de jaarrekening 2019 bleken en overigens ook in de eerste drie maanden van 2020 zichtbaar werden, in een aantal substantiële onderdelen samengevat en (zoals eerder gezegd) als een hoofdstuk "Financiële mutaties 2020" in deze perspectiefnota opgenomen.

De opdracht die er nu ligt, een sluitende begroting met ingang van 2023 of zoveel eerder als mogelijk is inmiddels uitgezet binnen de ambtelijke organisatie. Om de raad de gelegenheid te geven kaders mee te geven in de bezuinigingstaakstelling, hebben wij evenals vorig jaar een aantal vragen geformuleerd in de paragraaf denkrichtingen. Wij roepen de raad op deze te beantwoorden in zijn algemene beschouwingen bij de perspectiefnota.

We hadden het over de twee gezichten van de financiële situatie en hebben het tot nog toe met name gehad over het zorgelijke gezicht. Daar staat tegenover dat er al decennia lang een rode draad door al onze financiële documenten loopt, die laat zien dat Dalfsen beschikt over een zeer sterke weerstandspositie die zijn gelijke nauwelijks kent. Populair gezegd kunnen we dus tegen een stootje en precies dat komt ons nu goed uit. Van een degelijk structureel financieel beleid, aangevuld met significante opbrengsten uit grondverkoop, kunnen we nu de vruchten plukken. Dat deden we al door een miljoen euro vrij te maken voor de bestrijding van de corona gevolgen met een noodfonds en kunnen dat opnieuw doen om de ombuigingspijn te verzachten.

We doen dat uiteraard in de wetenschap dat we hier niet uit kunnen blijven putten en in het bewustzijn dat de voeding van onze reserves ook niet oneindig zal zijn.

Met de coronacrisis en het gure financiële weer, zouden we bijna vergeten dat er nog andere vraagstukken zijn. Veel daarvan krijgen in deze perspectiefnota aandacht.

Die vraagstukken zullen we, nadat begin dit jaar onze nieuwe missie en visie het levenslicht heeft gezien, ook in dat licht gaan beschouwen; te beginnen met de omgevingsvisie. We hebben vorig jaar kunnen ervaren hoe mooi en inspirerend het is om samen met inwoners, instellingen en bedrijven aan een gezamenlijk doel te werken en vanuit het gevoel van noaberschap een sterke gemeenschap te vormen. Het is ons stellige voornemen om samen met u als raad verder te gaan op het pad van bestuurlijke vernieuwing en participatie en hier juist in een tijd van crisis handen en voeten aan te geven.

Denkrichtingen bezuinigingsoperatie 2020

Inleiding

Uit de Perspectiefnota 2021-2024 komt een financieel beeld naar voren met twee 'gezichten'. Aan de ene kant een meerjarenbegroting met zeer grote tekorten; aan de andere kant een weerstandsvermogen waarmee grote tegenvallers opgevangen kunnen worden. Dat laatste betekent niet dat we daarmee uit de problemen zijn. Op de eerste plaats omdat regelgeving niet toestaat dat structurele tekorten incidenteel worden afgedekt. Op de tweede plaats, en belangrijker, omdat opgebouwde reserves, hoe hoog ook, snel minder zullen worden om de voorziene gaten in de jaarbegrotingen te dichten en de aanwas van diezelfde reserves niet onbeperkt en allerminst gegarandeerd zal plaatsvinden.

Kortom, de structurele begrotingsproblemen vereisen een structurele oplossing. Dat betekent stevig schrappen aan de uitgavenkant door bezuinigingen; een forse verhoging van de inkomsten; of een combinatie van beide.

We kennen een dergelijke opgave nog van vorige jaar. Toch zijn ze ook weer niet vergelijkbaar. Juist het feit dat we vorig jaar al stevige maatregelen hebben moeten nemen om de meerjarenbegroting sluitend te krijgen, maakt het voor dit jaar extra lastig. De lucht is vorig jaar (en ook in eerdere jaren) al voor een groot deel uit de begroting geperst en we hebben daarnaast stevig aan de inkomstenknoppen gedraaid.

Ook konden we vorig jaar nog een groot aantal begrotingsposten plaatsen op de 'lijst van niet-ombuigen'.

Wat we hiermee willen zeggen, is dat we het dit jaar niet meer gaan redden met relatief pijnloze ingrepen. Er zullen scherper dan voorheen keuzes gemaakt moeten worden en die zullen we in het gemeentehuis, maar meer nog daarbuiten gaan voelen. Inwoners, instellingen en bedrijven zullen er door geraakt worden.

Een complicerende en verzwarende factor is de coronacrisis. In de jaarrekening hebben we al aandacht besteed aan mogelijke gevolgen hiervan voor de gemeentefinanciën. In welke mate daarnaast de Dalfser economie geraakt zal worden is niet te voorspellen; zeker is dat die onder deze crisis gaat lijden. En dat geldt in min of meer gelijke mate ook voor de sectoren sport, cultuur, het welzijnswerk, etc. In de sessie met uw raad op 20 mei hebben we door middel van het bespreken van scenario's hier meer duidelijkheid in proberen te krijgen.

De impact van de coronacrisis plaatst ons voor twee grote dilemma's. De eerste is dat het met het oog op de grote tekorten onmogelijk is om de genoemde sectoren, als het gaat om bezuinigingen, buiten schot te laten. De tweede betreft vooral het lokale bedrijfsleven. Door de coronacrisis zijn opdrachten weggevallen en inkomsten gedaald, of zelfs geheel tot nul gereduceerd. Het bedrijfsleven kan daarom juist op dit moment wel extra opdrachten gebruiken, mede, of misschien wel juist van de kant van de overheid. Daartegenover staat de noodzaak van het beperken van de uitgaven door die overheid; bijvoorbeeld door de uitvoering van plannen op te schorten. Duivelse dilemma's.

U zult hierin als gemeenteraad in samenspraak met ons college, knopen moeten doorhakken. Om u daarin te faciliteren en de dialoog hierover helder te kunnen voeren, willen wij u een aantal kaderstellende vragen meegeven, net zoals we dat ook vorige jaar hebben gedaan. Daarmee willen we in aanloop naar het opstellen van een sluitende meerjarenbegroting, duidelijk zien te krijgen waar volgens uw raad kansen en mogelijkheden liggen, maar ook wat de 'no-go-areas' zijn, waar we als college in de voorbereidingen voor de begroting weg van moeten blijven.

'Kaderstellend' wil zeggen dat we u geen concrete bezuinigingsvoorstellen voor gaan leggen. Echter, om te voorkomen dat de discussie te abstract gevoerd gaat worden, zullen we hier en daar wel voorbeelden noemen. Uiteindelijk zal dit bij de begrotingsvoorstellen tot een concrete invulling moeten komen.

Kaderstellende vragen

1. Aanwending reserves en vergroting risico's

De gemeente Dalfsen heeft al lange tijd een gezonde financiële positie. Sinds jaar en dag laten de financiële ratio's dit zien. Met andere woorden: wij zijn in staat om in ruime mate tegenvallers op te vangen.

Onze toezichthouder verplicht ons een structureel sluitende begroting voor te leggen. Dit wil zeggen, de begroting mag negatief zijn, zolang het laatste jaar (in dit geval 2024) maar positief sluit. Vanwege de tekorten van vorig jaar zal de meerjarenbegroting van dit jaar (2021-2024) ook in 2023 een positief saldo moeten laten zien (geen zogenaamd "schuivend" meerjarenperspectief). Een negatief saldo mag (incidenteel) opgevangen worden door de algemene reserve vrij besteedbaar. Dit heeft uiteraard effect op de financiële ratio's. In welke mate bent u bereid risico's te nemen en onder welke voorwaarden?

In uw overweging kunt u meenemen dat het opvangen van een negatief saldo door de algemene reserve tijd geeft om (eventueel pijnlijke) ingrepen goed te onderzoeken en door te voeren. Denk hierbij aan het niet meer, of in mindere mate, uitvoeren van niet-wettelijke taken of soberder uitvoeren van wettelijke taken.

Een berekening van de ratio weerstandsvermogen in de jaarrekening 2019 is met 5.9 uitstekend te noemen. Uitgaande van de nadelen in 2020, 2021 en verder zal deze snel dalen. Hierbij is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de corona pandemie, maar ook niet met de opbrengsten van de grondexploitaties.

Een score tussen 1,0 – 1,4 kan op basis van de waarderingstabel zoals opgenomen in het 'beleid risicomanagement en weerstandsvermogen gemeente Dalfsen' als voldoende worden aangemerkt. Een score tussen 1,4 – 2,0 als ruim voldoende en groter dan 2,0 uitstekend. De gemeenteraad heeft in april 2020 het nieuwe risicomanagementbeleid vastgesteld en bepaald dat de ratio van 2 wordt gehandhaafd.

Bent u bereid om het weerstandsvermogen zo nodig stapsgewijze terug te brengen naar een ratio van 2,0?

2. Maatschappelijke effecten van bezuinigingen

In de inleiding is reeds aangegeven dat de coronacrisis grote gevolgen heeft voor veel bedrijven en instellingen. Bij instellingen zullen bezuinigingen door de coronacrisis extra hard aankomen en mogelijk ook leiden tot ontslagen. Bedrijven hebben de behoefte om het wegvallen van (een deel van) de vraag uit de markt gecompenseerd te zien door opdrachten van de gemeente. Daarbij zal het vasthouden aan planvorming voor (bouw)projecten, of zelfs het naar voren halen daarvan, kunnen bijdragen aan een verlichting van de financiële druk en mogelijk aan het behoud van werkgelegenheid. Het is hierbij de vraag of we de 'markt' zijn werk moeten laten doen en de verantwoordelijkheid uitsluitend bij werkgevers moeten laten liggen; of dat we als lokale overheid de economie moeten stimuleren, desnoods ten koste van onze financiële positie.

Vindt u dat het stimuleren van de economie door nu (extra) te investeren ten koste mag gaan van onze financiële (reserve)positie? En ziet u hierin een verantwoordelijkheid voor de gemeente?

Bent u van mening dat het college moet onderzoeken of we plannen van particulieren en bedrijven procedureel kunnen versnellen en onze eigen plannen naar voren kunnen halen?

3. Bijstellen ambities

Uw raad kan er ook voor kiezen om niet de bestrijding van maatschappelijke effecten prioriteit te geven, maar allereerst het huishoudboekje op orde te brengen en geen grote risico's te nemen door een substantiële verlaging van het weerstandsvermogen. In dat geval valt er niet te ontkomen om de ambities en daarmee samenhangende plannen kritisch tegen het licht te houden.

Er zal dan juist moeten worden overwogen om plannen en projecten te schrappen, uit te stellen of op een ander niveau uit te voeren.

Dat geldt dan bijvoorbeeld voor het centrumplan Dalfsen en het kanaalplan Lemelerveld. Uitvoering van deze plannen brengen afschrijvingslasten met zich mee die een stevig beslag op de financiën leggen. Het (voorlopig) achterwege laten van investeringen betekent dat onze reservepositie op een niveau blijft waarmee klappen opgevangen kunnen worden.

Overigens is in de begroting 2020-2024 momenteel ook een stelpost ingrepen Rijk / ambitie Raad opgenomen voor een bedrag van ruim € 400.000 voor 2021, voor 2022 € 590.000 en 2023 en 2024 € 500.000. U kunt overwegen om deze stelpost (deels) in te zetten om het tekort te beperken.

Mogen grote projecten worden stilgelegd en uitgesteld tot er financieel gezien betere tijden aanbreken?

Is het voor u bespreekbaar om de stelpost 'Ingrepen Rijk en ambities Raad' te laten vervallen?

4. Bestaand beleid

Het op orde krijgen van de meerjarenbegroting is onmogelijk zonder in te grijpen in het bestaand beleid. Vorig jaar zijn we in de bezuinigingsoperatie nog op een 'lijst met niet-ombuigen' uitgekomen. Maar gezien de ernst van de situatie is het de vraag of de begrotingsposten die we vorig jaar nog konden ontzien, ook nu nog buiten schot kunnen blijven.

In het najaar 2018 heeft het college een interne scan laten uitvoeren naar het gehele takenpakket van de gemeente om inzicht te krijgen of taken al dan niet wettelijk zijn opgelegd en op welk niveau taken worden uitgevoerd (minimaal dan wel met een plus). Eind maart 2019 is aan uw raad via het RIS de 'Rapportage interne scan gemeente Dalfsen' aangeboden. Uit deze scan blijkt dat verschillende niet-wettelijke taken en wettelijke taken met een plus worden uitgevoerd. De raad kan overwegen bepaalde taken niet meer uit te voeren dan wel de ambities bij te stellen.

Vorig jaar is voornamelijk gekeken naar de niet wettelijke taken en wettelijke taken met een plus. Voor de komende begroting willen we ons focussen op onze wettelijke taken en de inhoudelijke onderbouwing van de bijbehorende budgetten. Wat moeten we doen? Wat is noodzakelijk? Welk beleid ligt hieraan ten grondslag en kan dat gewijzigd/verminderd worden? Mocht blijken dat taken komen te vervallen, dan vervallen ook de daarbij behorende personeelskosten.

Alvorens dit uit te gaan werken is het voor het college belangrijk om (nog afgezien van de hierna volgende punten) te weten of er voor uw raad 'no-go-areas' zijn. Welke begrotingsposten vindt u op voorhand uitgesloten van bezuinigingen? En zijn daarin de prioriteiten uit de kleurrijke kubus leidend? (1. Klimaat en duurzaamheid; 2. Transformatie in het sociaal domein; 3. Armoede; 4. Omgevingswet; 5. Wonen; 6. Verkeersveiligheid).

Zijn er voor u 'no-go-areas' als het gaat om bezuinigingen?

5. Sociaal domein

De Perspectiefnota laat zien dat er sprake is van een grote opgave voor wat betreft de uitgaven binnen het sociaal domein, o.a. als gevolg van open-eindregelingen en demografische ontwikkelingen. Dit geldt voor het onderdeel jeugd, maar ook voor de Wmo en Participatiewet.

Met de uitvoering van het projectplan 'Grip op Sociaal domein' willen we maatregelen treffen om de stijgende kosten in de hand te houden en zo mogelijk terug te dringen. De tekorten binnen het sociaal domein zijn echter dermate groot dat het de vraag wordt of we niet ook zullen moeten tornen aan de kwaliteit van zorgvoorzieningen. Gaan we wachtlijsten in de jeugdzorg toestaan? Worden we strenger aan de poort? Kan de armoedebestrijding niet wat minder? Wilt u blijven investeren in preventie, kunnen de uitgaven op dit gebied omlaag of juist niet?

Hoe staat u tegenover bezuinigingen binnen het sociaal domein?

6. Voorzieningen

Zoals gezegd zullen we de gehele begroting langslopen om bezuinigingsmogelijkheden in beeld te brengen. Het zou daarbij een optie kunnen zijn om enkele grote klappen te maken door te bezuinigen op kostbare fysieke voorzieningen, zoals kulturhuzen en zwembaden. Aangezien de kulturhuzen per kern een groot aantal instellingen en activiteiten huisvesten en daarmee ook het hart van het sociale en culturele leven vormen, is het schrappen daarvan in de ogen van het college een onbegaanbare weg. Dat betekent overigens niet dat er niet op bezuinigd kan worden.

Bij zwembaden ligt dat anders. Hoewel het bezoekersaantal soms groot kan zijn, zijn zij voor de sociale cohesie van minder belang dan de kulturhuzen.

Het sluiten van een van de twee of zelfs beide zwembaden zou een substantiële bijdrage kunnen leveren aan het sluitend krijgen van de begroting. Naast het opheffen, kan ook worden gedacht aan privatisering en/of het voortzetten als vrijwilligersorganisatie.

Is voor u het sluiten dan wel privatiseren van één of beide zwembaden het onderzoeken waard?

7. Hondenbelasting

In de inleiding is al het één en ander geschreven over de motie hondenbelasting. Het afschaffen van de hondenbelasting heeft met name gevolgen voor de inkomstenkant. Indien gewenst kan er dekking gevonden in het verhogen van de O.Z.B. of in het inzetten van de stelpost Ambities raad.

Moet de hondenbelasting afgeschaft worden? En zo ja, waar voorziet u de benodigde dekking?

8. Verhoging inkomsten

Op onze grootste inkomstenpost, de algemene uitkering, kunnen wij geen invloed uitoefenen. Een tegenvallende circulaire hoort ook nu weer tot de mogelijkheden en de herverdeling van het gemeentefonds (die is uitgesteld, maar de komende jaren opnieuw wordt geagendeerd) lijkt voor de plattelandsgemeenten niet goed uit te gaan pakken.

De tweede grootste inkomstenbron, de onroerend zaak belasting is wel beïnvloedbaar. Bij de operatie van vorig jaar heeft de verhoging van de inkomsten uit de OZB in belangrijke mate bijgedragen aan het sluitend maken van de begroting. U kunt er opnieuw voor kiezen om meer inkomsten te genereren door een OZB-verhoging en/of te kijken naar aanvullend te heffen of te verhogen belastingen.

Is voor u een verdere verhoging van de gemeentelijke belastingen, waaronder de OZB, bespreekbaar?

Op dit moment vindt een onderzoek naar kostendekkendheid van tarieven plaats. De uitkomsten hiervan zullen worden verwerkt bij de begroting.

9. Overige suggesties

Er is al aangegeven dat we alle posten uit de begroting tegen het licht zullen houden en een aantal specifieke posten hebben we in het voorgaande benoemd. Mogelijk dat u los van deze discussiepunten specifieke zaken naar voren wilt brengen waar volgens u extra aandacht op gevestigd mag worden.

Heeft u specifieke suggesties voor bezuinigingen?

Leeswijzer

De raad heeft een kaderstellende en controlerende rol. Wij starten deze perspectiefnota daarom met het hoofdstuk (1) Bestuurlijke samenvatting. Hierin is een prominente plaats opgenomen voor onze visie:

“Waar willen we als gemeente Dalfsen naar toe?”

Evenals vorig jaar vindt u in de paragraaf denkrichtingen een aantal vragen voor het stellen van kaders ten behoeve van de ombuigingsoperatie die vanwege de grote tekorten ook dit jaar nodig is.

In hoofdstuk 2 benoemen we de belangrijkste ontwikkelingen en opgaven per programma. De ontwikkelingen en ook de financiële mutaties worden onderverdeeld naar de beleidsvelden. Is er op een beleidsveld geen ontwikkeling of financiële mutatie dan wordt het beleidsveld niet vermeld.

Hoofdstuk 3 geeft een weergave van de financiële mutaties (onvermijdelijk) met een toelichting daarop. Daarnaast is de onderverdeling gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

In paragraaf 3.1 'Financiële mutaties per programma' geven we een opsomming van de financiële mutaties per programma voor 2021-2024. Per budget wordt een toelichting gegeven. Het totaaloverzicht van alle structurele **(S)** en incidentele**(I)** mutaties treft u aan in hoofdstuk 5.

In verband met het bezuiningstraject dat voor ons ligt en de corona pandemie is ervoor gekozen de eerste bestuursrapportage in verkorte vorm in de perspectiefnota op te nemen. In paragraaf 3.2 vindt u de financiële mutaties voor 2020, in paragraaf 5.2. het financieel overzicht.

Hoofdstuk 4 gaat in op de financiële gevolgen (afschrijvingen) van het Investeringsplan 2021-2024 en de actualisatie van de jaarschijf 2020.

Hoofdstuk 5 geeft tenslotte het financieel (meerjaren)beeld. Dit is het hoofdstuk waar alle cijfers samenkomen. Het is opgebouwd uit het weergeven van de uitgangspositie en aangevuld met de financiële afwijkingen zoals wij die hiervoor hebben ingedeeld. Vanwege het belang van inzicht in de structurele uitgaven en het structurele saldo is hier een splitsing aangebracht in structureel en incidenteel.

Met het opnemen van dit geactualiseerde meerjarenperspectief is de perspectiefnota een belangrijk document voor de financieel kaderstellende rol van de gemeenteraad. Uw raad stelt hiermee de kaders voor de komende meerjarenbegroting 2021-2024 vast.

2 Ontwikkelingen en opgaven

1 Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen

Beleidsveld 1.2 Algemene uitkering

Herijking Algemene Uitkering Gemeentefonds

De rijksoverheid is bezig met een algehele herziening van de verdeling van het Gemeentefonds over de gemeenten. De huidige verdeling is in 1997 ingevoerd. Door de toevoeging aan het Gemeentefonds van de middelen voor de decentralisaties in het sociale domein en door beleidsontwikkelingen bij gemeenten wordt de huidige verdeelsystematiek echter niet meer toereikend geacht. Daarom is besloten tot een algehele herijking van de algemene uitkering. Het uitgangspunt daarbij is dat de omvang van het fonds gelijk blijft. Bij een gewijzigde verdeling van het fonds ontstaan daardoor voor- en nadeelgemeenten. Verwacht wordt dat er een verschuiving plaatsvindt van plattelandsgemeenten naar meer stedelijke - en centrumgemeenten.

De invoering van de gewijzigde verdeling stond gepland voor 2021 maar is op 26 februari 2020 uitgesteld tot 2022. Dat neemt niet weg dat we als plattelandsgemeenten rekening moeten houden met mogelijk een forse daling van de algemene uitkering. Er bestaat nog geen inzicht in de voorlopige uitkomsten. Deze worden niet gepubliceerd door de beheerders van het Gemeentefonds. Het is gebruikelijk een verlaging in te voeren met een overgangsregime van maximaal € 25 per inwoner per jaar, dus oplopend tot maximaal € 100 structureel per inwoner na vier jaren. In het maximaal negatieve geval kan het voor Dalfsen dus gaan om een invoeringseffect van € 2,9 mln negatief. Er zijn geen aanwijzingen hoe groot het herverdeeleffect voor Dalfsen werkelijk zal blijken te zijn.

Beleidsveld 1.4 Bestuur

Regio Zwolle (regionale samenwerking)

Regio Zwolle is een licht bestuurlijk samenwerkingsverband van 22 gemeenten en 4 provincies, in samenwerking met partners uit het onderwijs/onderzoek, ondernemers en (maatschappelijke) organisaties. De stip op de horizon is de vierde economische regio van Nederland te worden. Regio Zwolle zet in op stevige coalitievorming met duidelijke afspraken rondom opgaven. Gemeenten, provincies en andere partners bepalen per opgave of deelname aan en investering in een opgave gewenst is (coalitions of the willing). Dalfsen schuift, naast algemene bestuurlijke betrokkenheid bij Regio Zwolle, bestuurlijk aan bij de tafels Economie en Leefomgeving. Ook is in 2020 gestart met een ambtelijke begeleidingsgroep (met deelnemers die inhoudelijk betrokken zijn bij één van de vijf opgaven, aangevuld met de account Regio Zwolle en een communicatieadviseur). Deze inzet heeft ten doel de opgaven en besluiten in Regio Zwolle te vertalen naar de lokale situatie en andersom om lokale belangen en behoeften op een goede wijze te borgen in de regio.

Het afsluiten van een Regiodeal tussen Rijk en Regio Zwolle, met een maximale Rijksbijdrage van € 22,5 miljoen, ziet de regio als een erkenning voor de netwerksamenwerking. Gemeente Dalfsen haakt met een bijdrage van € 612.000 aan op drie van de vier actielijnen; toekomstbestendig maken arbeidsmarkt (€ 52.000), gebiedsdoelen Ruimte voor de Vecht (€80.000) en Klimaatwinkelstraat (Centrumplan Dalfsen, € 480.000). Voor de zomer van 2020 wordt het proces van dealmaking afgerond.

Goed Goan

De samenleving verandert en dat heeft gevolgen voor de manier waarop in de Dalfser kernen en het buitengebied samen wordt gewerkt aan het stimuleren, koesteren en benutten van de onderlinge verbondenheid van de gemeenschap. Als inwoners vaker en meer rechtstreeks invloed uitoefenen op de totstandkoming van beleid en we inwoners ook inschakelen bij de uitvoering ervan, is het de vraag hoe zich dat verhoudt tot de rollen van volksvertegenwoordiger en bestuurder. In de Raadsagenda 'Kleurrijke kubus' is deze ontwikkeling als één van de zeven belangrijke onderwerpen in deze raadsperiode opgenomen.

In 2020 en 2021 ligt de focus op de eigen rol van de raad, de verhouding tussen raad en college en de wisselwerking met de ambtelijke organisatie. Een gezamenlijke investering om inzicht te krijgen in ieders rol in het veranderend samenspel tussen samenleving en gemeente. Daarbij leggen we vanuit de Dalfser realiteit de verbinding naar de meer abstracte discussie over (door)ontwikkeling van het bestuur. Door aan te sluiten op trajecten die al zijn ingezet en door adequaat aan te haken op elementen en sentimenten die belangrijke bouwsteentjes voor de ontwikkeling van het bestuur in de Dalfser samenleving zijn of gaandeweg blijken te zijn. Daar waar energie op het thema ontstaat, liggen kansen om relevante en/of cruciale vraagpunten samen te duiden. Door kruisbestuiving tussen verschillende trajecten, acties op verschillende niveaus, met verschillende betrokkenen en op verschillende momenten ontstaat een beweging; de beweging naar een toekomst met een steeds bij Dalfsen passend openbaar bestuur.

Rechtmatigheidsverantwoording door het college vanaf 2021

Op dit moment geeft de accountant een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Door een wetswijziging wordt vanaf 2021 het college zelf verantwoordelijk voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording. Op basis van een verrichte nulmeting en de ambitie van het college (focus op financiële rechtmatigheid; minimale variant) is een plan van aanpak opgesteld om hiertoe te komen. Om de uitvoering ter hand te nemen zijn extra middelen benodigd. Zie ook: financiële mutaties.

Beleidsveld 1.5 Burgerzaken

Samenhangende Object Registratie (SOR)

De samenhangende objectenregistratie (SOR) is een nog te ontwikkelen uniforme registratie met basisgegevens over objecten in de fysieke werkelijkheid. Voorbeelden zijn spoorlijnen wegen, water, gebouwen, bomen, woonplaatsen en openbare ruimten. Het gaat om het samenvoegen van de bestaande basisregistraties BGT, BAG en WOZ. Deze registraties zijn op verschillende momenten en gescheiden van elkaar ontstaan en dat heeft er toe geleid dat gegevens over (nagenoeg) hetzelfde object (zoals gebouwen, wegen of openbare ruimten) verspreid zijn geraakt over verschillende registraties met elk hun eigen inhoud, manieren om processen bij te houden en ICT-systemen. Vanuit het beheer en gebruik bestaat de behoefte aan het doorvoeren van verbeteringen zoals in het kader van de Omgevingswet en Basisprocessen Gemeentelijke Belastingen en biedt de SOR de oplossing voor de veranderende behoefte. Op dit moment worden de plannen gemaakt hoe deze nieuwe registratie vorm gaat krijgen. De verwachting is dat de gemeente in 2025 aangesloten moet zijn op de SOR. Hiervoor is een nieuw systeem nodig, nieuwe werkprocessen en nieuwe koppelingen. In 2022/2023 maken we hiervoor een impact analyse.

Beleidsveld 1.6 Overhead

De Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) geeft regels over het actief openbaar en toegankelijkheid maken van overheidsinformatie en moet ervoor zorgen dat deze beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Het gaat hierbij om o.a. de volgende documenten: organisatiegegevens, bestuursstukken, stukken van adviescolleges, convenanten, Woo-verzoeken, onderzoeken en klachten. Om deze wet te kunnen invoeren zullen wij als gemeenten moeten zorgen dat onze informatiehuishouding op orde is, systemen aanpassen en nieuwe werkprocessen introduceren. Naar verwachting vind de parlementaire behandeling in 2020 plaats. Het gaat hierbij om een aangepast voorstel om tegemoet te komen aan de kritiek over de uitvoerbaarheid en de kosten van het eerdere voorstel. Op het moment dat er meer duidelijkheid is, zal er een impactanalyse komen.

2 Openbare orde en veiligheid

Beleidsveld 2.1 Openbare orde en veiligheid

Veiligheidshuis IJsselland

Diverse beleidsontwikkelingen op het terrein van Zorg en Veiligheid maken dat er meer inzet gevraagd wordt bij zowel regionale als lokale vraagstukken die zowel zorg- als veiligheidsaspecten omvatten en vragen om een intensieve, integrale (keten)benadering. Niet alleen op casusniveau is de aanpak geïntensiveerd, ook in beleidsontwikkelingen en regionale doorontwikkeling speelt het Zorg- en Veiligheidshuis een steeds prominentere rol. Uit een inhoudelijke eindevaluatie (eind 2019) blijkt dat de nieuwe manier van werken gevolgen heeft voor de organisatie van het Zorg- en Veiligheidshuis. Om de basisvoorziening Zorg- en Veiligheidshuis kwalitatief goed in te richten, is een investering ten opzichte van de begrote inzet noodzakelijk. Bij gelijkblijvende of verminderde inzet zullen keuzes gemaakt moeten worden in de dienstverlening en wordt een groot risico gelopen op het terrein van kwaliteit. De financiering van het Zorg- en Veiligheidshuis bestaat uit een Rijksbijdrage en een bijdrage per gemeente. Het Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) heeft in haar overleg van 12 februari deze ontwikkelingen opiniërend besproken. In verband met de Coronacrisis heeft er in april een schriftelijke consultatie plaatsgevonden. Alle gemeenten zijn akkoord gegaan met de gevraagde financiering, zo ook de gemeente Dalfsen.

Taakdifferentiatie Brandweer

Naar aanleiding van een uitspraak van het Europese Hof hebben het Veiligheidsberaad en de Minister van J&V besloten om gezamenlijk de mogelijkheden in beeld te brengen om brandweervrijwilligers en beroepskrachten zo te differentiëren en vorm te geven dat er geen sprake is van spanning met (Europese en internationale) regelgeving en jurisprudentie. In IJsselland worden deze ontwikkelingen besproken in het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio. Op dit moment is (nog) niet duidelijk of er sprake is van financiële gevolgen. Wanneer uit het onderzoek naar voren komt, dat de vrijwilligers wel voor bepaalde werkzaamheden betaald moeten worden als beroepskracht, kan dit maximaal zo'n 5,11% van onze jaarlijkse bijdrage aan de Veiligheidsregio zijn. Dit gaat dan om een bedrag van maximaal € 60.000 à € 80.000. In verband met Corona staat dit onderzoek voorlopig on hold.

Buurtbemiddeling

Op 2 september 2019 is de notitie "Aanpak woonoverlast gemeente Dalfsen" inclusief de hierin voorgestelde vervolgstappen ten aanzien van buurtbemiddeling en de implementatie van de Wet aanpak woonoverlast informeel behandeld in de raadscommissie. Het voorstel om buurtbemiddeling op te zetten in de gemeente Dalfsen is enthousiast door uw raad ontvangen. Het opzetten zal worden belegd bij SAAM Welzijn, in samenwerking met de gemeente Staphorst.

3 Beheer openbare ruimte

Beleidsveld 3.1 Openbaar groen

Ontwikkelingen integraal beheer

a. *Vanuit beheer waarde toevoegen aan de openbare ruimte.*

De komst van de Omgevingswet vraagt dat we als gemeente anders gaan (samen) werken en vraagstukken integraal bekijken, beoordelen en uitvoeren. Voor het beheer van de openbare ruimte betekent dit, dat we enerzijds zoveel als mogelijk het beheer van de verschillende onderdelen in de openbare ruimte qua planning op elkaar afstemmen en dat we anderzijds tevens kansen inventariseren voor andere opgaven vanuit andere beleidsvelden.

Door het afstemmen van onderhoudsplanningen van het groen, de verharding, de verlichting en/of de riolering ondervinden mensen zo min mogelijk overlast en wordt zoveel als mogelijk werk met werk gemaakt.

Op het moment dat er sprake is van integraal onderhoud en/of vervanging ontstaan er ook kansen om de bestaande openbare ruimte anders in te richten en rekening te houden met nieuwe beleidsthema's als klimaatadaptatie, biodiversiteit, energietransitie, inclusieve samenleving, participatie, gezondheid, etc.

Met het realiseren van één of meer van die kansen kunnen we als gemeente extra waarde toevoegen aan de openbare ruimte. De onderhoudsbudgetten zijn er niet op berekend om deze kansen mee te financieren en te realiseren. Op het moment dat deze situaties zich voordoen, zullen we , zolang er nog geen omgevingsprogramma's zijn, komen met integrale voorstellen.

b. *Integraal beleidsplan beheer openbare ruimte (IBOR)*

In 2021 gaan we het beleidsplan beheer openbare ruimte actualiseren. Het plan beschrijft het overkoepelend integraal kader voor het beheer van alle kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Dit plan wordt zodanig opgesteld dat invulling gegeven kan worden aan omgevingsvisie en -programma's.

Voor onderhoud zijn tot nu toe voldoende middelen aanwezig. Het beleidsplan beheer openbare ruimte geeft enerzijds een actuele stand van het te beheren areaal en anderzijds de benodigde financiële middelen weer. De te beheren hoeveelheden worden geactualiseerd, denk aan nieuwbouw van de afgelopen vier jaren, en project snippergroen. Tussentijds worden hoeveelheden en benodigde middelen niet jaarlijks verwerkt in bijvoorbeeld een perspectiefnota. Een uitzondering willen we maken voor de bovengemiddelde uitbreidingen van arealen als gevolg van de afwaardering van een deel van de N340.

Het bestaande areaal openbare ruimte veroudert, waardoor naar de toekomst toe de vervangingsopgave van deze kapitaalgoederen toeneemt. Met het besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn verplichtingen ontstaan als het gaat om dekking van de kosten. De provincie eist tevens van gemeenten om voor de vervanging van het areaal in de openbare ruimte een plan op te stellen. Het vervangingsvraagstuk wordt uitgewerkt in het Integraal beleidsplan beheer openbare ruimte.

Speelvoorzieningen

De speelvoorzieningen krijgen naar alle waarschijnlijkheid een plek in een programma onder de Omgevingswet. Het thema ontmoeten, gezondheid en bewegen uit de Kadernotitie Omgevingsvisie biedt hier alle ruimte voor. Het beleid en de ambities komen in de omgevingsvisie en de uitwerking van het beleid (hoe-vraag) komt in een programma.

Bij de inrichting van een wijk kijken we naar het totaalplaatje van mogelijkheden en behoeften van spelen, bewegen en ontmoeten. Hierbij raken meerdere beleidsvelden elkaar (spelen, groen, wonen, welzijn en onderwijs). Dit wordt in een projectmatige aanpak uitgewerkt met de eenheden Openbare Ruimte, Ruimtelijke Ordening en Maatschappelijke ondersteuning.

Beleidsveld 3.2 Verkeer en vervoer

Bereikbaarheid i.r.t. Regio Zwolle

Voor de Regio Zwolle is een (concept) Bereikbaarheidsambitie opgesteld. Het belangrijkste doel is het op peil houden – en waar mogelijk verbeteren – van de doorstroming op het hoofdwegennet (A28, N35, N50). Daarvoor is een breed scala aan maatregelen nodig (o.a. de aanpak van knelpunten, sneller afhandelen en voorkomen van ongelukken, stimuleren e-fiets en OV). De Bereikbaarheidsambitie Regio Zwolle wordt vastgesteld door het bestuurlijk overleg Bereikbaarheid waarin namens ons College wethouder Van Leeuwen zitting heeft. Daarna volgt het informeren van de samenleving over de nieuwe Bereikbaarheidsambitie. De ambities van de Regio Zwolle sluiten goed aan op de gemeentelijke doelstellingen.

De woningbouwopgave zowel regionaal als lokaal kent een forse groei. Goede verkeersverbindingen zijn cruciaal om deze groei goed te kunnen opvangen. Enkele verbindingen zijn in de huidige situatie zeker nog niet optimaal, zo behoeft de openbaar vervoer verbinding van en naar Lemelerveld verbetering. Wij hebben hier ook aandacht voor gevraagd bij de Bereikbaarheidsambitie binnen de Regio.

Er zijn meer verbindingen naar, tussen en binnen onze kernen waar de effecten van de groei van de Regio merkbaar zullen zijn of waar we nu al een opgave hebben. Wij zullen hier de komende jaren veel aandacht voor moeten hebben en onze eigen visie daarop moeten ontwikkelen op basis van onder andere nader onderzoek. Hierbij zullen we ook verder moeten kijken dan naar de bestaande verbindingen. De aanpak willen we vastleggen in een notitie die we in 2020 aan de raad voorleggen. We nemen hierin ook mee dat er voor Lemelerveld, Nieuwleusen en Dalfsen behoefte is aan een visie op ontsluitingsstructuur. Dit willen we integraal benaderen en met de samenleving nader vormgeven.

4 Economische zaken

Beleidsveld 4.1 Economie

Klimaatwinkelstraat/Centrumplan Dalfsen - onderdeel Regiodeal

Via de netwerksamenwerking, met 13 gebiedspartners, van Ruimte voor de Vecht is aangehaakt op de aanvraag van de Regiodeal van de Regio Zwolle met het Rijk. Dalfsen heeft hierin onder de titel 'klimaatwinkelstraat' het Centrumplan Dalfsen opgevoerd. Concreet gaat het dan om de deelgebieden Prinsenstraat en Kerkplein. Voor de totale aanvraag van de Regio Zwolle van ca 39 miljoen heeft het Rijk ca € 22 miljoen gereserveerd. Dat is minder dan aangevraagd. Het is dan ook de vraag of er middelen beschikbaar komen en hoeveel. Dat is helaas op dit moment nog niet met zekerheid te zeggen. Dit betreft uitsluitend de rijksbijdrage.

Met de provincie is het gesprek gaande over cofinanciering vanuit klimaatbeleid en de Stadsbeweging. Een zogenaamde 'Citydeal'. Daarnaast is het waterschap aangehaakt; inhoudelijk en waarschijnlijk ook met cofinanciering.

De middelen die benodigd zijn voor voorbereiding en plankosten, worden alleen voor wat betreft 2021 opgenomen in het investeringsplan. Uitvoeringsgelden vanaf 2022 vloeien voort uit de doorrekening van het definitieve Centrumplan, dat in september van 2020 aan de raad wordt voorgelegd voor besluitvorming. Het betreft dan nog steeds een berekening op hoofdlijnen. Voor de regiodeal wordt, onder voorbehoud van vaststelling door de raad van het Centrumplan, een investering door Dalfsen ingebracht van € 500.000. Dit geld wordt, met uitzondering van de nu opgevoerde € 50.000 voor het jaar 2021, niet als investering opgevoerd. Bij de vaststelling van het Centrumplan in september 2020 wordt aangegeven hoe het bedrag van de resterende € 450.000 voor de jaren 2022 en 2023 (Regiodeal loopt tot en met 2023) wordt gedekt, ook omdat het Centrumplan gedeeltelijk een GREX betreft. De toekomstige winst(en) (zie MPG) op de grondexploitaties kunnen gereserveerd worden om via een bestemmingsreserve de afschrijvingslasten van het centrumplan te dekken

Regio Zwolle (regionale samenwerking)

De samenwerking in Regio Zwolle gaat over meer dan alleen de opgave economie. Daarom is ervoor gekozen om dit thema naar programma 1 Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen te verplaatsen.

Beleidsveld 4.2 Grondexploitatie bedrijven

Bedrijventerreinen

De economische groei vertaalt zich eveneens in de aantrekkende markt voor bedrijventerreinen. De verwachting is in navolging van economische ontwikkelingen dat de belangstelling voor kavels aanhoudt. Die belangstelling hangt mede samen met het algemene producenten- en consumentenvertrouwen en de daarmee samenhangende investeringsgeneigdheid. Over bedrijventerreinen informeren wij de raad via de MPG's en de paragraaf grondbeleid in de begroting en de rekening.

Uitbreiding 't Febriek Zuid II

Na de aankoop begin 2020 van bouwgrond in Lemelerveld worden de procedurele voorbereidingen opgestart voor het bestemmingsplan van de eerste fase. De verwachting is om deze grond uitgeefbaar te hebben in 2021.

5 Onderwijs en vrije tijd

Beleidsveld 5.1 Cultuur

Beleidsnota kunst- en cultuur

De huidige beleidsnota kunst- en cultuur kent een looptijd tot en met 2020. In oktober 2020 wordt de nieuwe beleidsnota kunst- en cultuur ter vaststelling aangeboden. Naast evaluatie van de huidige beleidsnota worden hierin de hoofdlijnen en ambities voor de komende beleidsperiode geschetst.

Een belangrijk onderdeel van het nieuwe beleidsplan is de verbinding met het sociaal domein. Cultuur wordt ingezet als middel om andere doelstellingen te behalen. Er zijn ambities om de inzet van cultuureducatie verder te borgen. Ook wordt gekeken hoe de uitkomsten en ontwikkelingen van het project DNA van Dalfsen geborgd kunnen worden. De financiële consequenties van het beleid worden in de nota zelf geschetst. Hierbij rekening houdend met de vraag van de gemeenteraad om sober beleid.

Beleidsveld 5.2 Kulturhusen

Kulturhusen

Op dit moment lopen er verschillende onderzoeken bij de Kulturhusen. Bij de Trefkoele + werken we momenteel een scenario uit op basis van de evaluatie. Deze evaluatie heeft ook een ontwikkelmeter opgeleverd die we in de toekomst willen gaan gebruiken voor alle Kulturhusen. De Kulturhusen zijn een middel om verschillende doelen te realiseren. Met de ontwikkelmeter krijgen we meer inzicht in de bijdrage van de Kulturhusen aan de doelstellingen.

Verder wordt er onderzoek gedaan naar de overdracht van de Mozaïek en het verplaatsen van het consultatiebureau naar de Mozaïek. Eventuele verplaatsing van het consultatiebureau wordt in samenhang met besluitvorming over de servicepunten en infopunten aan de raad voorgelegd. Bij de Spil loopt een onderzoek in hoeverre er noodzaak bestaat tot reserveren. Bij de Wiekelaar wordt gekeken naar financiering in de toekomst omdat de Wiekelaar een structureel tekort op de jaarrekening heeft. De uitkomsten van deze onderzoeken verwachten wij in de loop van 2020. Eventuele gevolgen voor de bijdragen van de gemeente aan de kulturhusen zijn nu nog niet duidelijk.

Beleidsveld 5.3 Onderwijs

Peuteropvang en VVE

Om uitvoering te kunnen geven aan de wettelijke urentuitbreiding van VVE (van 10 tot 16 uur per week), worden in de eerste helft van 2020 nieuwe beleidsregels opgesteld. Hiervoor is eerder extra budget uitgetrokken bij de PPN van 2019.

Hoewel in 2019 het aantal kinderen dat gebruik maakte van gesubsidieerde peuteropvang terugliep door een toename van het aantal werkenden / tweeverdieners, verwachten wij voor 2021 en verder weer een toename vanwege de coronacrisis.

Verkenning Integrale kindcentra/preventieve jeugdhulp

In 2020 vindt een verkenning plaats per kern naar de gewenste ontwikkelingen in het onderwijs. Dit komt voort uit de Visie op integrale kindcentra (IKC). De verkenning heeft enerzijds tot doel om inhoudelijke ontwikkelingen in het onderwijs en preventief aanbod voor de jeugd op elkaar af te stemmen. Anderzijds om de benodigde randvoorwaarden hiervoor (organisatie, huisvesting), op elkaar af te stemmen en tot uitvoering te brengen.

Versterking van het preventief of ondersteunend aanbod in of aansluitend op het onderwijs kan (op termijn) tevens een positief effect hebben op de kostenbeheersing van de geïndiceerde jeugdhulp. De verkenning leidt tot een inhoudelijk uitvoeringsprogramma voor 2021 en verder.

Op dit moment is niet aan te geven tot welke kosten het uitvoeringsprogramma zal leiden en welk deel daarvan voor rekening van de gemeente zal komen.

Onderwijshuisvesting

Er zijn diverse ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op onderwijshuisvesting. Deze zijn deels afhankelijk van beleidskeuzes, zie bijvoorbeeld verkenning Integrale kindcentra/preventieve jeugdhulp. Daarnaast kunnen er aanvragen komen in relatie tot de Verordening onderwijshuisvesting, zoals als gevolg van de groei van het aantal leerlingen. Rekening moet worden gehouden met een groeiend aantal leerlingen bij enkele scholen, zoals het Agnieten college, die mogelijk kunnen leiden tot een aanvraag uitbreiding onderwijshuisvesting en/of eerste inrichting. Eventuele financiële consequenties zijn nog niet aan te geven.

Ontwikkeling (kosten) leerlingenvervoer

Bij leerlingenvervoer spelen twee ontwikkelingen. Ten eerste een toename van de kosten. De kosten van het leerlingenvervoer worden met name bepaald door de kosten van het aangepast vervoer en zijn fors toegenomen na de aanbesteding in 2019. Hierover valt meer te lezen in het onderdeel financiële mutaties van deze nota.

Ten tweede de toename van het aantal kinderen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. Deze toename heeft o.a. te maken met verhuizingen waarbij gezinnen in de gemeente zijn komen wonen met kinderen aangewezen op speciaal (basis)onderwijs. Daarnaast dienen ouders eerder een aanvraag in als de afstand tot school meer dan 6 kilometer is en het onderwijs voor kinderen met een andere moedertaal dan het Nederlands in Obs. de Tweemaster is komen te vervallen. Hoewel er een toename is van het aantal kinderen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. Is er een afname van het aantal kinderen in het aangepast vervoer van circa 135 naar 125. Het zelfstandig reizen wordt gestimuleerd en beloond. Er is met name ingezet op fietsen naar school. Met de komst van de fietsregeling gaan er zo'n 50 kinderen, een toename van 30, met de fiets naar school in plaats van met het aangepast vervoer.

In Q2 van 2020 worden de beleidsregels leerlingenvervoer geëvalueerd en gaan wij nader in op het huidige leerlingenbestand, de toename van aantallen, de kostenontwikkeling en overige ontwikkelingen. Ook bekijken we nogmaals naar de (uitvoerbare) mogelijkheden om de kosten van leerlingenvervoer terug te brengen.

Beleidsveld 5.4 Recreatie en toerisme

Bijdrage gebiedsdoelen Ruimte voor de Vecht/Sport en Spelen - onderdeel Regiodeal

Via de netwerksamenwerking, met 13 gebiedspartners, van Ruimte voor de Vecht is een pakket aan mogelijke ontwikkelingen ingebracht voor de Regiodeal van de Regio Zwolle met het Rijk. Voor de totale aanvraag van de Regio Zwolle van ca 39 miljoen heeft het Rijk ca 22 miljoen euro gereserveerd. Dat is minder dan is aangevraagd. Het is dan ook de vraag of er middelen beschikbaar komen en hoeveel. Dat is op dit moment nog niet met zekerheid te zeggen.

Onderdelen van de ingediende Regiodeal projecten zijn diverse projecten op het gebied van recreatie en toerisme, zoals het benutten van de vaarrecreatie mogelijkheden op de Vecht, en de promotie van de gedane investeringen langs de Vecht. Maar ook toekomstbestendige (klimaatadaptieve) landbouw, onderzoeken naar zwemmogelijkheden in de Vecht, sporten en spelen. Projecten die nog verder uitgewerkt moeten worden. Voor de precieze invulling van deze Regiodeal projecten komen we met een separaat raadsvoorstel bij u terug.

Hierbij geldt het multiplier effect van vermeerdering van dit bedrag door waterschap, provincie en het rijk. Ook wordt er binnen dit kader door het waterschap geïnvesteerd in verbetering van een natuurlijke vispassage bij de stuw Vilsteren, waarbij geen bijdrage vanuit de gemeente gevraagd is. De voorlopig geraamde bijdrage vanuit de netwerksamenwerking Ruimte voor de Vecht betreft voor Dalfsen € 160.000 met een bijdrage vanuit de regiodeal van € 80.000 tot en met 2023 (looptijd Regiodeal). Voorgesteld wordt onze eigen inzet te dekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

Visie Vechtdal

In het najaar van 2020 is de Visie Vechtdal voor de Vechtdalgemeenten gereed met een uitvoeringsprogramma voor de jaren 2020 tot en met 2023.

Als gezamenlijke partners van het Vechtdal hebben we ambities. We willen voortbouwen op wat nu onze kracht is. Het beleefbaar landschap, de verbindende Vecht en de persoonlijke gastvrijheid, zorgzaam en gezond, vormen de basis om het aanbod verder te verbreden en de identiteit van het gebied nog verder te versterken. We proberen de huidige bezoekers vast te houden en de bezoekers van morgen aan te trekken, door rekening te houden met de trends en ontwikkelingen van vandaag. En we willen dat de vrijetijdseconomie bijdraagt aan een brede regionale versterking. Voor het uitvoeringsprogramma wordt waar mogelijk aangehaakt bij het provinciaal beleidsprogramma Gastvrij Overijssel 2.0.

Beleidsveld 5.5 Sport

Vervanging gemeentelijke sportvelden

Duidelijk is dat de komende jaren vervanging van de gemeentelijke (kunstgras) sportvelden en het semi-waterveld noodzakelijk is. Hierbij is de verwachting dat de eerste drie velden in 2023 en de overige velden in 2024 vervangen moeten worden. In Q2-2020 vindt een eerste verkenning naar toekomstige vervanging sportvelden plaats, waarbij gericht gekeken gaat worden naar de kwaliteit van de te vervangen velden, inclusief de nog te verwachten levensduur. Ook betrekken we hierbij de ontwikkelingen rondom rubbergranulaat, wet- en regelgeving en mogelijke alternatieven, zoals een hybridesportveld. In de gemeentebegroting is tot op heden geen rekening gehouden met vervanging van deze velden. De geschatte investeringen hiervoor zijn resp. voor het jaar 2023 : € 1.218.000 en voor het jaar 2024: € 1.271.000. De investeringen worden meegenomen in het investeringsplan. De jaarlijkse afschrijvingslasten (maw de druk op de exploitatie) bedraagt in 2024 afgerond € 81.000 en vanaf 2025 afgerond € 166.000.

Keuring van enkele velden heeft plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat toekomstige vervanging mogelijk een jaar eerder moet plaatsvinden.

6 Inkomensondersteuning

Beleidsveld 6.1 Inkomen

Participatiewet (PW) Inkomen

Om meer grip te krijgen op de uitvoering van de Participatiewet worden verschillende acties uitgevoerd. Monitoring op de voortgang vindt plaats binnen het projectprogramma 'Grip op Sociaal Domein'. Voor nadere toelichting op Grip op Sociaal Domein zie programma 7.

Beleidsveld 6.2 Integratie vergunninghouders

Ontwikkeling wet inburgering

In de perspectiefnota van 2019 is al melding gemaakt van de gewijzigde Wet Inburgering. Deze wet betekent dat de gemeente vanaf 2021 de regierol heeft als het gaat om de trajecten van inburgering en participatie van statushouders en deels ook voor de overige inburgeringsplichten. Daarnaast wordt de gemeente verantwoordelijk voor de inkoop van inburgeringstrajecten. Met de invoering van de nieuwe Wet inburgering zijn extra middelen gemoeid. Ook zal deze wet gevolgen hebben voor de inzet van consultants en van administratieve medewerkers.

Op 23 maart 2020 is besloten dat de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet Inburgering is uitgesteld tot 1-7-2021 omdat de financiële besluitvorming nog niet rond is en de nadere regelgeving ook nog niet is uitgewerkt. Het is dus nog niet bekend hoeveel geld er met de nieuwe taken naar gemeenten komt. Meer informatie en financiële duidelijkheid verwachten we bij het wetsvoorstel dat in juni 2020 zal worden ingediend. De middelen die wij voor de uitvoering van de wet zullen ontvangen, zullen naar verwachting als specifieke uitkering in het gemeentefonds worden opgenomen waarover verantwoording moet worden afgelegd. Of de middelen toereikend zullen zijn om uitvoering te geven aan de nieuwe taken, is op dit moment nog niet in te schatten.

Omdat wij in 2020 incidentele middelen inzetten voor de uitvoering van het plan van aanpak 'Thuis in Dalfsen' en door het uitstel van de nieuwe wet mogelijk pas extra middelen ontvangen vanaf 1 juli 2021, ontstaat er mogelijk een gat voor het eerste half jaar van 2021. Nog niet helder is of gemeenten hierin worden tegemoetgekomen. Indien nodig doen wij u hierover een aanvullend voorstel.

7 Sociaal domein

Grip op Sociaal Domein

Om grip te krijgen op blijvend stijgende kosten in het Sociaal Domein is het project Grip op Sociaal Domein opgestart. Hoofddoel is grip te krijgen op de kostenontwikkeling voor zowel de Wmo, Jeugd als Participatiewet, door inzicht te krijgen in de oorzaak van de stijgende kosten, prognoses te maken om de kosten in de toekomst voorspelbaar te houden en inzicht te krijgen in de reikwijdte van de wettelijke kaders om uiteindelijk scenario's/ maatregelen te ontwikkelen gericht op het terugdringen (beheersbaar houden van) de stijging. In het kader van 'Grip op Sociaal Domein' is een maatregelenpakket samengesteld, waarbij gestuurd wordt op de volgende doelen:

- versterking van (financiële) beheersing en sturing;
- transformatie in processen en uitvoering;
- transformatie van aanbod en inhoud.

Voor wat betreft het doel 'versterking van (financiële) beheersing en sturing' zijn reeds tal van maatregelen genomen. Zo is er een rapportagemodel ontwikkeld op basis waarvan maandelijks inzicht gegeven kan worden in de cijfermatige ontwikkelingen op het gebied van Jeugdzorg, Wmo en Participatie. Daarnaast vindt onderzoek plaats op het gebied van Wmo waarbij de cijfers van afgelopen jaren worden geanalyseerd in samenhang met onder andere demografische ontwikkelingen binnen onze gemeente, met als doel betere prognoses te kunnen maken voor de toekomst. Deze prognoses helpen bij het nemen van gerichte maatregelen. Voor participatie heeft een doelmatigheidsonderzoek plaatsgevonden, waarin aanbevelingen zijn geformuleerd. Naar aanleiding hiervan is een plan van aanpak opgesteld met maatregelen die er toe moeten leiden dat gericht gestuurd kan worden op de beleidsdoelen in combinatie met de ingezette middelen. Ten slotte worden momenteel aanpassingen in de systemen doorgevoerd waardoor we de leemten in de informatievoorziening kunnen dichten.

De belangrijkste maatregel die we hebben genomen ten behoeve van de transformatie in processen en uitvoering betreft het toetsen van alle toekenningen binnen het sociaal domein. Alle door ons afgegeven beschikkingen worden getoetst. Enerzijds op proces, om te borgen dat registraties compleet zijn, anderzijds op inhoud, om bijvoorbeeld te beoordelen of voorliggende voorzieningen waar mogelijk worden ingezet. Dit heeft onder meer geleid tot het inzicht dat er cliënten zijn die een indicatie hebben voor ondersteuning vanuit de Wmo, die wellicht voor een indicatie vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz) in aanmerking komen. De Wlz moet worden beschouwd als voorliggende voorziening. In 2020 gaan we aan de slag met deze cliënten. Voor 2021 en verder verwachten wij met deze maatregel een besparing van € 200.000 te kunnen realiseren.

De maatregelen waar nu aan gewerkt wordt, gaan ons meer inzicht geven in welke aanpassingen nodig zijn in bijvoorbeeld het aanbod in het voorveld en wat nodig is voor transformatie van aanbod en inhoud. Zorgaanbieders worden ook meegenomen in deze ontwikkelingen en met hen wordt overlegd waar mogelijk zorg efficiënter en effectiever kan worden ingezet. Voorbeeld hiervan betreft de huishoudelijke ondersteuning. Door hier op een andere manier invulling aan te geven, zou dit wellicht goedkoper kunnen, met behoud van kwaliteit.

Beleidsveld 7.2 Lokale toegang

Huiselijk geweld en Veilig Thuis

Bij het vaststellen van de begroting 2020-2023 is het budget voor Veilig Thuis structureel verhoogd met € 55.000 in verband met toename van meldingen en oplopende wachttijden. Naast het wegwerken van de wachtlijst is tevens een onderzoek gestart naar andere werkwijzen bij huiselijk geweld en de organisatie van Veilig Thuis.

Dit onderzoek loopt nog, maar verwacht wordt dat Veilig Thuis zich gaat ontwikkelen naar ondersteunend expertise centrum en dat een belangrijk deel van uitvoerende taken lokaal wordt belegd. Dit zal leiden tot andere inzet van middelen (minder Veilig Thuis, meer lokale toegang en consulenten), waarbij nog niet is aan te geven welk effect dit heeft op het nu beschikbare budget. Vooral nog wordt daarom geen budgettair effect opgenomen.

Beleidsveld 7.3 Participatie

Re-integratie Participatiewet

Door een extern bureau zijn aanbevelingen gedaan om de doelmatigheid en doeltreffendheid van de re-integratie te vergroten. De aanbevelingen zijn verwerkt in het project Grip op Sociaal Domein. De daarin opgenomen acties voor wat betreft re-integratie moeten allereerst leiden tot meer inzicht in de doelmatigheid, waarna vervolgens kan worden gekeken naar mogelijke besparingen. Via de stuurgroep wordt het project gemonitord en waar nodig bijgestuurd.

Sociale Werkvoorziening (SW) en begeleidende participatie

Algemene ontwikkeling binnen de SW is dat de arbeidsproductiviteit van de groep gedetacheerden daalt danwel dat de begeleidingsbehoefte toeneemt. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het ouder worden en de (fysieke) beperkingen van deze doelgroep. De verwachting is dat de komende jaren het aantal gedetacheerden afneemt en het aantal beschut binnen toeneemt. Dit leidt tot minder opbrengsten (vanuit detacheringen) en hogere begeleidingskosten. Ook is sprake van stijgingen van het loon conform CAO.

Vanuit Stichting Dalfsen Werkt zijn er dienstverleningsovereenkomsten met twee SW bedrijven. Beide lopen op 31 december 2020 af. In 2020 vindt daarom een nieuwe aanbesteding plaats voor de begeleiding van SW-ers. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre de teruggang van gedetacheerd naar beschut binnen kan worden afgezwakt en hoe de stijging in de begeleidingskosten beperkt kan worden. De financiële consequenties worden in de betreffende paragraaf vermeld.

Beleidsveld 7.4 Preventie

Integreren vrijwilligers- en mantelzorgbeleid

De huidige beleidsnota mantelzorg en vrijwilligersbeleid kent een looptijd tot en met 2020. In mei hebben wij de raad voorgesteld het huidige beleid te verlengen en deze in de loop van 2021 onderdeel te maken van het welzijnsbeleid. Mantelzorg en vrijwilligersbeleid zijn in de praktijk al onderdeel van het voorliggende veld en het welzijnsbeleid. Door het beleid te integreren ontstaat er (nog) meer samenhang, waardoor de doelen van het beleid nog beter op elkaar aansluiten en elkaar zo optimaal mogelijk versterken. Het nieuwe welzijns-/ voorveld beleid wordt in 2021 voorgelegd aan de gemeenteraad.

Beleidsveld 7.6 WMO

Uitstel lokale verdeling middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang

In de PPN 2020-2023 is opgenomen dat de financiële middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang per 2021 naar de gemeente gaan. Dit is voor beschermd wonen bijgesteld naar 2022 met een ingroeipad van 10 jaar. Hoe het verdeelmodel er uit komt te zien en welke financiële consequenties dit heeft voor de gemeente Dalfsen is nog niet duidelijk.

Voor maatschappelijke opvang geldt dat pas in 2026 een besluit wordt genomen hoe deze middelen worden verdeeld. Tot die tijd zullen deze middelen naar de centrumgemeente blijven gaan.

Hulp bij het Huishouden

In 2020 is het abonnementstarief ook in gegaan voor onze algemene voorziening Hulp bij het Huishouden, waardoor inwoners € 19 per maand gaan betalen in plaats van € 660 per 4 weken. Het aantal cliënten dat gebruik gaat maken van de algemene voorziening HH zal hierdoor stijgen. Vanuit onze gecontracteerde zorgaanbieders zijn al signalen dat ze een toename ervaren van het aantal mensen dat een beroep doet op de algemene voorziening HH en ook in aanmerking komt volgens de criteria. Wij zien zelf al sinds 2018 een stijging van het aantal cliënten. Deze stijging zet zich sindsdien door. In de eerste periode van 2020 loopt de stijging van het aantal cliënten op ten opzichte van de periode hiervoor.

Wmo begeleiding

De kosten voor Wmo-begeleiding zijn in 2019 gestegen t.o.v. 2018. In het kader van 'Grip op sociaal domein' heeft er onlangs een onderzoek plaatsgevonden, uitgevoerd door een extern bureau, om deze stijging te kunnen verklaren. Daarnaast zijn er in het kader van Grip op Sociaal Domein acties uitgezet om besparingen te realiseren. Alle indicaties Wmo-begeleiding worden nagelopen om te kijken of er mogelijk sprake kan zijn van overgang naar de Wet langdurige zorg (Wlz).

8 Duurzaamheid en milieu

Beleidsveld 8.2 Begraafplaatsen

Gebouwen begraafplaats Welsum

Momenteel worden plannen uitgewerkt voor aanpassingen, verbouw of nieuwbouw van de huidige drie gebouwtjes op begraafplaats Welsum. De financiële gevolgen voor de keuze hierin zijn nog niet bekend.

Beleidsveld 8.3 Klimaat en duurzaamheid

Beleid- en uitvoeringsplan 'Klimaatrobuust Dalfsen'

Veel gemeenten werken al langer aan het klimaatbestendig maken van de leefomgeving. Dalfsen ook, zoals blijkt uit het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) en de afspraken in het samenwerkingsverband van de afvalwaterketen, RIVUS. Dalfsen legt bij nieuwbouw eisen op om hemelwater te bergen en richt zelf de openbare ruimte klimaatrobuust in. Voor bestaande bouw stimuleren we particulieren om op eigen terrein hemelwater te bergen.

Het klimaat verandert sneller dan verwacht en niet over alle gevolgen van klimaatverandering is al nagedacht, denk aan gevolgen van het stijgen van de temperatuur. Daarom is er een Deltaplan Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) opgesteld samen met het Rijk, de provincies, de waterschappen en gemeenten. Het doel van het deltaplan is dat klimaatadaptatie in 2020 een integraal onderdeel is van het beleid zodat in het jaar 2050 ons land klimaatbestendig ingericht is. Om dit gericht te kunnen doen is het van belang de gevolgen van klimaatverandering helder in het vizier te hebben.

Wij hebben inmiddels verschillende stresstesten laten uitvoeren voor de thema's wateroverlast, hitte, droogte en waterveiligheid. In deze stresstesten is gekeken naar de gevolgen van het veranderende klimaat voor potentieel kwetsbare functies. De belangrijkste opgaven voor de gemeente Dalfsen om klimaatrobuust te worden zijn geografisch in beeld gebracht. Deze opgaven vormen samen met de interne risicodialogen met diverse belanghebbenden de kaders voor het opstellen van het beleid- en uitvoeringsplan Klimaatrobuust Dalfsen. Het beleid- en uitvoeringsplan wordt in het najaar van 2020 aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

De opstelling en uitwerking van het gemeentelijke klimaat- en duurzaamheidsbeleid loopt volgens planning. Hierna zullen wij de meest belangrijke ontwikkelingen weergeven.

Meer wijkaanpakken aardgasvrij

In 2020 wordt de warmtetransitie-visie opgesteld en vastgesteld. Deze visie vormt de basis waarop wij per wijk een uitvoeringsplan gaan maken en uitvoeren om in 2050 aardgasvrij te zijn. De uitvoeringsplannen worden in 2021 gemaakt. Daarna starten wij met de eerste wijken.

Om tot een visie en uitvoeringsplan te komen, zijn diverse nadere onderzoeken en wellicht pilots nodig; denk aan haalbaarheidsstudies en testwoningen. Een aantal regionale duurzame warmteoplossingen worden via de Regionale Energiestrategie (RES) opgepakt. Ook wordt veel aandacht gegeven aan samenwerking, voorlichting en communicatie.

Meer grootschalige productie duurzame energie

De realisatie van grote windmolens, zonnedaken en zonneparken stagneert in 2020 door netwerkcongestie, maar zal waarschijnlijk vanaf 2021 weer toenemen door nieuwe maatregelen. In 2020 neemt de gemeente Dalfsen diverse besluiten die invloed hebben op deze ontwikkelingen. Acceptabele ruimtelijke kaders worden vastgesteld en mogelijk wordt gekozen om zelf een energiebedrijf te starten. Hiervoor loopt momenteel (2020) een onderzoek. De RES helpt ons bij het maken van lokale strategische keuzes. De Duurzame Dorpen hebben diverse plannen voor grootschalige productie waarbij onze ondersteuning wellicht nodig is.

Meer projecten energiebesparing

De afgelopen jaren zijn veel tijd en middelen besteed aan voorlichting over energiebesparing. De komende jaren zullen energiebesparende maatregelen nog meer worden gestimuleerd en minder vrijblijvend zijn. De gasprijzen zullen bijvoorbeeld verder stijgen waardoor inwoners en ondernemers sneller geneigd zijn om in actie te komen. Daarnaast wordt toezicht en handhaving geïntensiveerd op de verplichte besparing bij ondernemers.

Meer projecten Duurzame Dorpen

De afgelopen jaren zijn veel projecten bedacht en opgestart. De komende jaren wordt veel realisatie verwacht. Denk bijvoorbeeld aan de bouw van de windmolens van Nieuwleusen Synergie en het zonnepark in Lemelerveld. Ook zijn een paar kleinere energiecoöperaties in oprichting (Hessum, Ankum en Marshoek); ook die zullen om aandacht en ondersteuning vragen.

Financiën

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van veel onderdelen uit het klimaatakkoord. Verwachte bijdragen uit het gemeentefonds en diverse bijdragen van de provincie zullen waarschijnlijk voldoende ruimte bieden voor het uitvoeren van deze extra taken en projecten. Daarnaast zou de oprichting van een eigen energiebedrijf een alternatieve of aanvullende financiële basis kunnen vormen voor diverse nieuwe duurzame projecten en investeringen.

Beleidsveld 8.4 Milieu

Beleidsplan vergunningverlening, toezicht, handhaving 2021-2025

In 2017 heeft uw raad het “Beleidsplan vergunningverlening, toezicht en handhaving 2017-2021” vastgesteld. Na vier jaar moet het plan worden geactualiseerd (is als onderwerp benoemd in uw bestuursprogramma). We starten begin 2021 met de actualisatie. Dit nieuwe beleidsplan beschrijft ons vergunning-, toezicht- en handhavingsbeleid voor de komende jaren, welke doelen en prioriteiten er zijn, welke strategieën worden toegepast en hoe we naleving van regels bereiken en bevorderen. We zullen hier ook de Omgevingswet bij betrekken (afhankelijk van voortgang inwerkingtreding). De actualisatie wordt budgetneutraal binnen bestaande budgetten uitgevoerd.

Koppeling Omgevingsdienst – archief Dalfsen

Sinds 2017 maakt de Omgevingsdienst IJsselland gebruik van het zaaksysteem Powerbrowser van leverancier Genetics. Voor de Omgevingsdienst is het van belang dat het archief voor milieuzaken door Dalfsen wordt ontsloten naar dit systeem en dus voor de Omgevingsdienst toegankelijk is. Een technische koppeling verdient daarbij de voorkeur boven andere mogelijke oplossingen. Deze koppeling was niet voorzien bij de implementatie van Powerbrowser.

Ongediertebestrijding / Eikenprocessierups

De overlast van de eikenprocessierups blijft de komende jaren aanwezig en een bron van zorg voor de volksgezondheid van onze inwoners. Op korte termijn wordt er naast de reguliere bestrijding ook zwaarder ingezet op regionale samenwerking en coördinatie. Daarnaast geeft deelname aan het (landelijke) Topsectorenonderzoek ons meer inzicht hoe we onze beheersing kunnen optimaliseren wat leidt tot een verbetering van de beheersing. Op de lange termijn dragen biodiversiteitsmaatregelen bij aan het herstel van het natuurlijk evenwicht.

Beleidsveld 8.5 Riolering

Klimaatadaptatie

In het GRP 2017-2020 (gemeentelijk rioleringsplan) is een jaarlijks budget voor klimaatadaptieve maatregelen gereserveerd van € 50.000 (voornamelijk voor het afkoppelen van hemelwater van het gemengd rioelstelsel). In combinatie met het nieuwe beleids- en uitvoeringsplan ‘Klimaatrobuust Dalfsen’ zal opnieuw bekeken worden of dit budget nog toereikend is en of het reëel is dat eventuele toekomstige klimaatadaptieve maatregelen volledig ten laste van de voorziening riolering worden gelegd.

9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Beleidsveld 9.3 Ruimtelijke ordening

Structurele effecten Omgevingswet

De implementatie van de Omgevingswet in Dalfsen lag voor de coronacrisis op koers. Landelijke zorgen over de invoering (wetgeving en digitaal stelsel) en daaropvolgend de coronacrisis heeft de minister van Milieu en Wonen doen besluiten om de invoering van de Omgevingswet uit te stellen. Dit betekent dat de Omgevingswet niet per 1 januari 2021 in werking treedt. Toch gaan we in Dalfsen op dezelfde snelheid door met de implementatie van de Omgevingswet. Onderdeel van deze implementatie is het maken van inrichtingskeuzes. Deze keuzes hebben effect op de structurele lasten of baten van de Omgevingswet in Dalfsen. Landelijk zijn er zorgen over de financiële impact van de Omgevingswet. Veel gemeenten voorzien extra structurele lasten. In Dalfsen werken we dit jaar aan het in beeld brengen van de structurele effecten van de Omgevingswet. Deze structurele effecten zijn op dit moment nog niet bekend. We weten wel welke inrichtingskeuzes effect hebben op de structurele lasten en baten. VNG ondersteunt Dalfsen bij het in beeld brengen van de structurele effecten Omgevingswet.

De onderstaande structurele effecten zijn voorzien en worden hier benoemd om de samenhang in het programma Omgevingswet te laten zien. De financiële effecten worden, nadat deze concreet in beeld zijn, verwerkt binnen de programma's waar ze na 2021 onder vallen.

1. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)
 - a. Bijdrage DSO-LV (nadeel € 38.000 structureel, is reeds in de begroting verwerkt)
 - b. Software Planvorming en STTR (standaard toepasbare regels). Als bevoegd gezag dient de gemeente Dalfsen vanaf de inwerkingtreding van de Omgevingswet, Omgevingsplannen en toepasbare regels onder de nieuwe wetgeving te kunnen maken en deze beschikbaar te stellen aan het DSO-LV (= wettelijke verplichting). Het betreft een nadeel van € 25.000 structureel. (zie financiële mutaties programma 9)
 - c. Software VTH (kostenneutraal)
2. Inrichting werkwijze participatie
 - a. Uitvoering van de participatieleidraden
 - b. Inzet van een onafhankelijke procesbegeleider
3. Instrumenten
 - a. Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsplan vs. actualisatie Bestemmingsplannen
 - b. Integrale Programma's vs. themagerichte beleidsnotities
4. De Omgevingstafel IJsselland
 - a. Exploitatiekosten Omgevingstafel IJsselland
 - b. Dienstverlening Omgevingsdienst
5. Vergunningverlening
 - a. Proces maatwerk en 8-weken termijn
 - b. Legesinkomsten

Gebiedsagenda Vecht Dalfsen Zwolle

Medio juni 2020 tot en met het jaar 2023 vindt de Verkenning plaats van het HWBP (Hoogwaterbeschermingsprogramma) project Dalfsen Zwolle. Dit gaat in eerste instantie over dijkversterking. Onderdeel van de Verkenning is een voorkeursalternatief in de vorm van Veilige Vecht, feitelijk een Ruimte voor de Vecht benadering. Dijkversterking in combinatie met ruimte voor water, recreatie etc. Om verrommeling in het gebied Dalfsen Zwolle te voorkomen of ongewenste ontwikkelingen, is een gebiedsagenda Dalfsen Zwolle noodzakelijk. In deze strategische agenda kunnen de opgaven integraal worden benaderd. Als college hebben we besloten om dit te organiseren met een projectteam. Dit moet nog worden opgezet en uitgewerkt. Hierover komt een raadsvoorstel met daarin ook een eventuele vraag naar middelen voor planvorming.

Kanaalpark Lemelerveld

Het Kanaalpark is de concrete uitwerking van de Kanaalvisie 'De blik op het kanaal van Lemelerveld'. Dit betreft een toekomstvisie op de kanaalzone als kwalitatieve drager voor het dorp. Een groot deel van de Kanaalvisie heeft zijn doorwerking gehad in verschillende inbreidingslocaties aan het kanaal. De aanpak van de openbare ruimte zit hier nog niet bij in. Hiervoor is het plan Kanaalpark gemaakt, dat fasegewijs wordt uitgewerkt en uitgevoerd. Per fase wordt in een afzonderlijk raadsvoorstel krediet gevraagd voor de uitvoering.

Beleidsveld 9.4 Wonen en bouwen

Wet kwaliteitsborging bouwen

De Wet Kwaliteitsborging bouwen (verder te noemen: Wkb) zal, indien deze nieuwe wet op 1 januari 2021 in werking treedt, gevolgen hebben voor de baten omgevingsvergunning bouwen. In de zomer 2020 wordt er door het rijk bepaald of de Wkb daadwerkelijk inwerking treedt op 1 januari 2021.

De invoering van de Wkb gaat gevolgen hebben voor de baten omgevingsvergunning bouwen. De baten worden waarschijnlijk minder. Hoeveel minder is op dit moment nog niet in te schatten en hangt sterk af van de invoering van de Omgevingswet en de kostendekkendheid leges (zie hieronder).

Knip ruimtelijke en technische vergunning

Onder de Omgevingswet kent de gemeente straks een knip tussen een ruimtelijke toestemming en een technische toestemming. Hoe de legesverordening met de knip tussen een ruimtelijke en een technische toestemming onder de Omgevingswet precies wordt opgebouwd is op dit moment nog niet bekend. Landelijk wordt hard gewerkt aan een model-legesverordening onder de Omgevingswet, die in Q2 2020 beschikbaar moet zijn voor gemeenten. Deze model-legesverordening gaat de gemeente gebruiken om met de nieuwe legesproducten vervolgens de legesverordening van 2021 op te stellen.

Kostendekkendheid leges

Een andere onzekerheid is het onderzoek naar de kostendekkendheid van leges. Het onderzoek dat uitgevoerd wordt, kan gevolgen hebben voor de te heffen leges vanaf 2021 en zit op dit moment in de opstartfase. Uitgangspunt is dat leges 100% kostendekkend zijn.

3 Financiële mutaties 2021 - 2024

1 Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen

Beleidsveld 1.1 Algemene baten en lasten

1.1.1 Treasury activiteiten

S Nadeel 80.000 - € 134.000

Jaarlijks wordt een gedeelte van onze rentekosten toegerekend aan de diverse complexen binnen de grondexploitatie. Het hier ontstane nadeel op de toegerekende rente wordt veroorzaakt door de volgende 2 componenten:

1. *Percentage toegerekende rente*

Het percentage dat toegerekend wordt is een afgeleide van het gemiddelde rentepercentage van onze vaste geldleningen op basis van de verhouding tussen vreemd vermogen en totale vermogen. Door een afname van de schuld en een lagere te betalen rente kan er minder worden toegerekend.

2. *Boekwaarde grondexploitatie*

De toegerekende rente wordt berekend over de boekwaarde van de diverse complexen binnen de grondexploitatie. Door de afname van deze boekwaarden kan er minder worden toegerekend. In 2021 bedraagt het nadeel € 64.000 oplopend tot € 123.000 in 2024.

De werkelijk ontvangen rente van verstrekte langlopende geldleningen laat een voordeel zien als gevolg van een toename van de rente op de verstrekte startersleningen (2021 € 28.000, 2024 € 3.000). Het ontvangen dividend laat een nadeel zien als gevolg van het niet uitbetalen van dividend door Vitens in 2021 (€ 30.000) en een lagere dividend verwachting van de Rova structureel (€ 14.000).

1.1.2 Indexering salarissen 1% jaarschijf 2024

S Nadeel € 141.000 (2024)

In de nieuwe jaarschijf 2024 wordt zoals gebruikelijk rekening gehouden met 1% salarisstijging.

1.1.3 Indexering verhoging inflatiepercentage baten

S Voordeel € 40.000 (2021)

Uitgangspunt bij de begroting was altijd een stijging van de baten in de nieuwe (laatste) jaarschijf van 1% tot en met 2023 is deze stijging ook altijd conform verwerkt. Om beter aan te sluiten bij de gebruikte percentages in de circulaire van het rijk, gebruiken wij met ingang van deze perspectiefnota het Nationale consumentenPrijns Indexcijfer (CPI) uit de septembercircular van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting gemaakt wordt (in dit geval 2019), met een minimum percentage van 1%. Dit betekent voor 2021, percentage van 1,5, een voordeel van € 40.000, voor de jaren 2022 en 2023 (1,6%) een voordeel van € 48.000 en voor 2024 een voordeel van € 128.000 (1,6%).

Beleidsveld 1.3 Belastingen en heffingen

1.3.1. Hondenbelasting

Budgetneutraal

De raad heeft bij de raadsvergadering van 4 en 7 november 2019 bij de behandeling van de begroting 2020-2023 een Motie hondenbelasting ingediend. Er is verzocht om de mogelijkheden van het afschaffen van de hondenbelasting en de consequenties in beeld te brengen. Met de mogelijkheid om voor de gedeelde opbrengsten dekking te zoeken bij de OZB of de stelpost ambities Raad. Indien de gedeelde opbrengsten worden ondergebracht bij de OZB, betekent dit een verhoging van de OZB opbrengsten van circa 2,1%. De uitwerking van de Motie hondenbelasting is op 21 april ter informatie op het RIS geplaatst.

De financiële consequenties zijn, uitgaande van dekking via een OZB-verhoging of de stelpost ambities raad, budgetneutraal verwerkt. Hieronder is het maximale nadeel per jaar weergegeven.

Jaar	Maximaal nadeel
2021	€ 134.244
2022	€ 135.586
2023	€ 136.942
2024	€ 136.942

1.3.2. Hogere bijdrage GBLT

Nadeel div. bedragen

In verband met indexatie stijgt de bijdrage GBLT de komende jaren. Voor 2021 € 11.000, daarna € 4.000, € 4.000 en € 16.000. De totale bijdrage aan het GBLT wordt in 2021 453.000.

Beleidsveld 1.4 Bestuur

1.4.1 Regio Zwolle

S Nadeel € 31.000

Met de agenda 'Regio Zwolle stapt over de eigen grenzen' rijkt de regionale samenwerking verder dan de focus op economisch beleid en de activiteiten waarmee de samenwerking tien jaar geleden is gestart. Regio Zwolle werkt aan vijf opgaven; economie, menselijk kapitaal, leefomgeving, bereikbaarheid en energie. Het budget voor Regio Zwolle van € 131.000 bestaat uit € 66.700 structurele basisbijdrage, € 52.000 HCA (Human Capital Agenda) en € 12.300 om mee te doen aan onderzoeken. Vanaf 2021 wordt het budget Regio Zwolle vanwege brede focus van regionale samenwerking, structurele vorm (basisbijdrage van € 2,30 per inwoner), governance van programma 4 overgeheveld naar programma 1. €100.000 is een budgetneutrale verplaatsing. De overige € 31.000 is vanaf de start van de samenwerking begroot binnen de grondexploitatie. De grondexploitatie moet binnen de begroting budgetneutraal (BBV-verplichting) worden opgenomen. Op het moment dat we de lasten uit de grondexploitatie halen, dus dalen voor de grondexploitatie, moeten ook de baten binnen de grondexploitatie naar beneden (communicerende vaten). De lasten worden nu begroot binnen programma 1, maar er is geen sprake van een hogere baat, waardoor een nadeel op programma 1 ontstaat.

Beleidsveld 1.5 Burgerzaken

1.5.1. Huur servicepunt Nieuwleusen

S Nadeel € 9.000

In augustus 2018 is er een huurcontract voor 10 jaar afgesloten voor het gemeentelijk servicepunt in Nieuwleusen in Kulturhus De Spil, met een indexering volgens de consumentenprijsindex (gemiddeld 2% per jaar). De huurkosten zijn niet opgenomen in de begroting en bedragen € 9.000 per jaar. Voorgesteld wordt dit bedrag met ingang van 2021 structureel op te nemen in de begroting. Voor 2020 zal dit bedrag meegenomen worden in de 2e bestuursrapportage 2020. Structureel nadeel € 9.000 oplopend met indexering (€ 9.200 / € 9.400 / € 9.600)

1.5.2. Opbrengst en afdracht leges documenten

2021-2024

De opbrengst van de leges voor rijbewijzen en reisdocumenten en in het verlengde daarvan de afdracht van de rijksleges kan per jaar fluctueren. Dit heeft o.a. te maken met wijzigingen van de wetgeving en wijziging van de geldigheidstermijn van de documenten. Voor de jaarschijf 2024 wordt weer een flinke toename van de reisdocumenten verwacht terwijl in de jaren 2021-2024 een daling van de rijbewijzen is voorzien. (2021, V € 2.000/ 2022, N € 17.000/ 2023 N € 27.000/ 2024, V € 30.000)

1.5.3. Implementatie i-Burgerzaken

I Nadeel € 42.000 (2021-2024)

In het beleidsplan Dienstverlening (november 2018) is de volgende ambitie uitgesproken: "In 2020 kan een inwoner of ondernemer zijn zaken met de gemeente Dalfsen zoveel mogelijk digitaal regelen". Om deze ambitie waar te maken wordt sinds 2016 gebruik gemaakt van de applicatie iBurgerzaken. Deze applicatie biedt veel mogelijkheden tot selfservice, zowel voor burgers als voor ondernemers. Om het percentage selfservice naar een hoger niveau te tillen moet de applicatie worden uitgebreid en verder ingericht. Daarnaast moeten de medewerkers geschoold worden. De invoering van iBurgerzaken leidt mogelijk in de toekomst tot een efficiencyvoordeel voor de inzet van personeel. Vooralsnog zorgen extra taken (zoals landelijke aanpak adreskwaliteit en ID-fraude) ervoor dat de efficiency enerzijds ingevuld wordt door de extra taken anderzijds. Het betreft een project van vijf jaar (2020-2024) waarvoor incidenteel middelen moeten worden vrijgemaakt. (2021, N € 15.000/ 2022, N € 10.000/ 2023 N € 10.000/ 2024, N € 7.000.

1.5.4. Verkiezingen Europees Parlement

I Voordeel € 9.000 (2024)

In 2024 wordt de verkiezing van het Europees parlement gehouden. Hiervoor is een budget benodigd van € 25.000. Aangezien in 2023 een gecombineerde verkiezing is gepland (Provinciale Staten en Waterschap) is voor dat jaar een hoger bedrag beschikbaar. Daardoor is er voor het jaar 2024 sprake van een voordeel van € 9.000. Omdat verkiezingen door het BBV worden aangemerkt als een structurele post staat dit voordeel in de lijst met structurele mutaties.

Beleidsveld 1.6 Overhead

1.6.1 Implementatie rechtmatigheidsverantwoording college

S Nadeel € 5.000

I 2022 € 4.000

Om de (verplichte) rechtmatigheidsverantwoording vanaf boekjaar 2021 te implementeren en daarna jaarlijks op te stellen is extra capaciteit benodigd, jaarlijks € 5.000 en in 2022 totaal € 9.000 (zie ook onder ontwikkelingen programma 1).

1.6.2. Eindheffing Werkkostenregeling (WKR)

S Nadeel € 20.000

Via de WKR worden onbelaste vergoedingen fiscaal verwerkt. Vanuit de wetgeving is er een percentage van de loonkosten waarover geen eindheffing betaald hoeft te worden (vrije ruimte). Boven deze vrije ruimte moet over het meerdere een eindheffing van 80% worden afgedragen. Op advies van de VNG wordt een groot deel van de vrije ruimte benut voor onkostenvergoedingen aan politieke ambtsdragers. Deze vergoedingen kosten de gemeente dan maximaal 80% aan eindheffing, maar dat is nog altijd voordeliger dan het bruteren van de onkostenvergoeding. Het gevolg hiervan is dat er minder ruimte is voor de onbelaste vergoedingen van de medewerkers. De regels rondom de WKR wijzigen waardoor enerzijds meer vergoedingen moeten worden opgenomen in de vrije ruimte, anderzijds wordt de vrije ruimte kleiner. Indien naar de afgelopen jaren wordt gekeken, zien we dat de eindheffing WKR jaarlijks stijgt. Zodoende moet het budget structureel bijgeraamd worden met € 20.000.

1.6.3. Extra fte Openbare Orde en Veiligheid

S Nadeel € 75.000

Bureau Scherp heeft een onderzoek gedaan naar de taken en verantwoordelijkheden van het team Openbare Orde en Veiligheid van de eenheid Bedrijfsvoering. Ze zijn tot de conclusie gekomen dat er nu te weinig capaciteit beschikbaar is voor het goed uitvoeren van de taken en verantwoordelijkheden. Op dit moment bestaat het team uit 1,3 fte. Volgens het advies moet dat worden uitgebreid naar 2,5 tot 3 fte, een toename van ten minste 1 fte. De reden dat het team OOV extra capaciteit nodig heeft komt onder andere door de toename van de taken (zoals Bibob en Ondernijning) en de veranderde van rol van de medewerkers (meer regie en advies).

1.6.4. Kinderburgemeester en kindergemeenteraad (vanaf 2022)

S Nadeel € 9.000

Naar aanleiding van aangenomen motie in de Raad is gekozen voor de installatie van een kinderburgemeester en kinderraad. Hiervoor is in 2020 en 2021 budget geregeld. Om dit in de komende jaren door te zetten, is er een extra structureel budget nodig van € 9.000 per jaar vanaf 2022.

1.6.5. Vervanging keukenapparatuur

S Nadeel € 13.000

Na ingebruikname van het gemeentehuis in 2008 is de vervanging van de aangeschafte keuken apparatuur niet opgenomen in de begroting. Om voor de komende jaren financieel voorbereid te zijn op de nodige vervangingen en deze optimaal uit te voeren is een vervangingsplan opgesteld.

1.6.6. Vervangingsplan apparatuur audiovisueel

Nadeel € 15.000 (2021) en € 20.000 (2022)

Na ingebruikname van het gemeentehuis in 2008 is de vervanging van de aangeschafte audiovisuele apparatuur niet opgenomen in de begroting. Om voor de komende jaren financieel voorbereid te zijn op de nodige vervangingen en deze optimaal uit te voeren is een vervangingsplan opgesteld waarbij de apparatuur per ruimte is geïnventariseerd.

De investeringen voor 2023 en 2024 zijn opgenomen in het Investeringsplan 2021-2024 aangezien deze bedragen per jaar hoger zijn dan € 25.000 (cfm Financiële verordening)

1.6.7. Vervanging Financieel Systeem FMS

I Nadeel € 230.000 (2021)

In 2020 zal de implementatie plaats vinden van het nieuwe financiële systeem. Uitgangspunt is dat dit systeem per 1 januari 2021 operationeel zal zijn. De implementatie brengt een incidentele kostenpost met zich mee in zowel 2020 als in 2021. De extra kosten voor 2021 bedragen

- de kosten van inhuur personele capaciteit om de eigen medewerkers in te kunnen zetten in het project in de eerste maanden ná live gang (€ 47.000)
- kosten van de leverancier van de nieuwe applicatie (€ 99.000)
- overige bijkomende kosten op gebied van data-conversie, ICT koppelingen en Communicatie (€ 108.000).

Ook worden de reguliere licentiekosten van de nieuwe applicatie in 2021 in rekening gebracht. De jaarlijkse abonnementskosten voor de SaaS-applicatie en operationele koppelingen met andere systemen bedragen € 71.000

In de begroting van 2021 e.v. is reeds rekening gehouden met de hogere exploitatiekosten van een nieuw financieel systeem (€ 95.000).

Het totale nadeel in 2021 bedraagt hierdoor € 230.000.

Beleidsveld 1.7 Overige gebouwen en gronden

1.7.1. Overgedragen gebouwen

S Voordeel € 8.450

De twee gebouwen Carrousel in Ankum en Dislocatie Heilig Hartschool Lemelerveld zijn in 2019 overgedragen aan respectievelijk Stichting Floreant en Stichting Catent. De lasten van beide gebouwen zijn hiermee vervallen.

1.7.2. Leegstand Kindercentrum De Driehoek

Nadeel € 67.000 (2021) € 95.000 (2023)

Kindercentrum De Driehoek wordt verhuurd aan twee organisaties. Beide organisaties geven aan de bedrijfsvoering voor kinderopvang moeizaam tot niet rond krijgen. Bij gelijkblijvende omstandigheden wenst één huurder de huur te beëindigen per 1 januari 2021 en de andere huurder per 1 juli 2023. Een ander deel van het gebouw staat ook al langere tijd leeg. We krijgen daardoor te maken met leegstand.

1.7.3. Pachten gronden en landerijen

S Voordeel € 12.000

De afgelopen drie jaar zijn meer baten binnen gekomen door pachten en recht van opstal op het budget van Gronden en Landerijen dan begroot.

Beleidsveld 1.8 Mutatie reserves

1.8.1 Structurele lasten dekken uit reserves

S Nadeel € 172.000 (2024)

In de begroting zitten nog een aantal posten die structureel uit reserves gedekt worden. Hiermee voldoen we niet aan de regelgeving BBV.

In de begroting 2018-2021 bij de invulling van de financiële ruimte (van destijds) is besloten, deze posten stapsgewijs ten laste van het resultaat te brengen. Hiermee wordt de volgende stap in dat proces gezet.

De budgetten zijn verdeeld over de programma's 1, 3 en 9 en zullen in de begroting 2021-2024 verwerkt worden bij de juiste programma's.

2 Openbare orde en veiligheid

Beleidsveld 2.1 Openbare orde en veiligheid

2.1.1 Veiligheidshuis IJsselland

S Nadeel € 7.000

Diverse beleidsontwikkelingen op het terrein van Zorg en Veiligheid maken dat er meer inzet gevraagd wordt bij zowel regionale als lokale vraagstukken die zowel zorg- als veiligheidsaspecten omvatten. Vanaf 2021 en verder wordt jaarlijks een extra bedrag van € 7.000 opgenomen. (zie ook toelichting bij Ontwikkelingen en opgaven).

2.1.2 Buurtbemiddeling

S Nadeel € 15.000

De totale kosten voor het opzetten van buurtbemiddeling vanaf 2020 en verder worden geraamd op € 35.000 en worden gedragen door:

- Gemeente Dalfsen € 15.000
- Gemeente Staphorst € 10.000
- Woningcorporaties € 10.000

Over de onderlinge verdeling is op het moment van schrijven nog geen definitief akkoord. Jaarlijks wordt het bedrag met 2,5% geïndexeerd. Na 3 jaar vindt evaluatie plaats. (zie ook toelichting bij Ontwikkelingen en opgaven).

2.1.3 Hogere bijdrage Veiligheidsregio

S Nadeel PM

De bijdrage van de gemeente Dalfsen voor 2021 bedraagt € 1.865.438 tegenover € 1.827.414 in 2020. Dit betekent een verhoging van € 38.000. Dit is inclusief de bijdrage voor Bevolkingszorg van € 8.187 (vanaf het jaar 2018 wordt er een bijdrage betaald voor bevolkingszorg. Conform de bestuurlijke afspraken naar aanleiding van de businesscase bevolkingszorg wordt deze op basis van inwoneraantallen verdeeld). De verhoging is toe te schrijven aan de indexering voor lonen (2,6%) en prijzen (1.3 % voor 2019 en 1.7% voor 2020), conform de uitgangspunten in de vergadering van het algemeen bestuur op 12 februari 2020. De hogere bijdrage nemen we nog niet op, aangezien de begroting van de VRIJ nog niet formeel is vastgesteld. De VRIJ zal nog wel een reactie geven op de brief van gemeentesecretarissen in het kader van bezuinigingen. Het bedrag hiervoor is nog niet bekend.

3 Beheer openbare ruimte

Beleidsveld 3.2 Verkeer en vervoer

3.2.1 Bereikbaarheid i.r.t. Regio Zwolle

I Nadeel € 30.000

Bij Ontwikkelingen en opgaven hebben wij aangegeven dat we de komende jaren veel aandacht moeten hebben voor de verkeerskundige effecten van de groei van de Regio Zwolle. We moeten onze eigen visie daarop ontwikkelen op basis van onder andere nader onderzoek. Hierbij zullen we ook verder moeten kijken dan naar de bestaande verbindingen. Over hoe we dit aan gaan pakken zullen we in 2020 een notitie opstellen en aan de raad voorleggen. Voor onderzoek en visieontwikkeling die hierop volgen vragen we voor 2021 eenmalig € 30.000 extra.

3.2.2. Vechtdalverbinding (N340/N377)

I Nadeel € 30.000 per jaar

Voor ondersteuning bij alle werkzaamheden die betrekking hebben op de Vechtdalverbinding hebben wij, net als voorgaande jaren, budget nodig. Dit budget is nodig voor inhuur van externe expertise bij diverse afstemmingsoverleggen met de provincie en overige partijen. De afstemming heeft betrekking op de overeenkomst, verkeersmanagement tijdens uitvoering en toekomstig beheer en onderhoud. Dit budget is conform het budget van afgelopen twee jaar en is nodig totdat het project is uitgevoerd (2023). Op dit moment is het nog onbekend of er een piek in de werkzaamheden is en wanneer dit dan is.

Verder is er naar de toekomst toe sprake van een bovengemiddelde areaaluitbreiding o.a. door overdracht van het afgewaardeerde deel N340. Deze uitbreidingen zorgt voor een toename van het beheerbudget. Wanneer de financiële consequenties hiervan duidelijk zijn, nemen we deze mee in de volgende perspectiefnota.

4 Economische zaken

Beleidsveld 4.1 Economie

4.1.1. Markten

S Nadeel € 5.000

De laatste jaren zijn de kosten voor elektra t.b.v. de markten aanzienlijk gestegen. Het verschil tussen de werkelijke kosten en wat begroot is, is inmiddels groter dan € 5.000. Het advies is om het budget met ingang van 2021 structureel met € 5.000 te verhogen. In het kader van het onderzoek naar kostendekkendheid van leges/tarieven zullen wij onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de leges voor energieverbruik te verhogen. Het uitgangspunt is dat leges kostendekkend zijn.

De ontwikkelingen rondom de centrumvisie worden bij het onderdeel markten meegenomen.

5 Onderwijs en vrije tijd

Beleidsveld 5.3 Onderwijs

5.3.1 Leerlingenvervoer **S Nadeel oplopend van € 115.000 naar € 154.000 (2021-2024)**

De kosten van het leerlingenvervoer worden met name bepaald door de kosten van het aangepast vervoer. In de gemeentebegroting is rekening gehouden met een afname van het aantal kinderen in het aangepast vervoer tot 125. Dit is gelukt door onder andere de fietsregeling. Er is echter ook rekening gehouden met gelijkblijvende jaarlijkse tarieven. Na de aanbesteding in 2019 zijn de kosten echter fors hoger. Daarnaast is er geen rekening gehouden met de forse jaarlijkse kostenstijgingen van de afgelopen jaren van 14%, waarbij de verwachting is dat de jaarlijkse kostenstijgingen de komende jaren nog eens zo'n 2% zullen zijn. Daar bovenop komen de extra uitgaven voor de fietsvergoeding (fietsregeling) en een toenemend aantal aanvragen leerlingenvervoer. Gevolg van dit alles is dat de kosten in het leerlingenvervoer fors stijgen, waarmee in de gemeentebegroting geen rekening is gehouden. Hierbij is het nadeel in 2020 mogelijk iets lager in verband met de Corona-crisis, waarover samen met de betrokken gemeenten en vervoerder nog afspraken moeten worden gemaakt.

Beleidsveld 5.4 Recreatie en toerisme

5.4.1 Bijdrage gebiedsdoelen Ruimte voor de Vecht/Sport en Spelen - onderdeel Regiodeal 2021 - budgetneutraal

Onderdelen van de ingediende Regiodeal projecten zijn diverse projecten op het gebied van recreatie en toerisme, zoals het benutten van de vaarrecreatie mogelijkheden op de Vecht, en de promotie van de gedane investeringen langs de Vecht. Maar ook toekomstbestendige (klimaatadaptieve) landbouw, onderzoeken naar zwemmogelijkheden in de Vecht, sporten en spelen. Projecten die nog verder uitgewerkt moeten worden. Voor de precieze invulling van deze Regiodeal projecten komen we met een separaat raadsvoorstel bij u terug.

De voorlopig geraamde bijdrage vanuit de netwerksamenwerking Ruimte voor de Vecht betreft voor Dalfsen € 160.000 met een bijdrage vanuit de regiodeal van € 80.000 tot en met 2023 (looptijd Regiodeal). Voorgesteld wordt onze eigen inzet te dekken uit de algemene reserve vrij besteedbaar.

6 Inkomensondersteuning

Beleidsveld 6.1 Inkomen

6.1.1. Kwijtschelding gemeentelijke belastingen **S Nadeel 2021 € 26.000 tot 2024 € 31.000**

Door een toename van het aantal verzoeken in combinatie met een hoge toewijzing en de tariefstijgingen (o.a. afvalstoffenheffing +11%) van de afgelopen jaren zijn de kosten van kwijtschelding fors gestegen. Dit heeft onder meer te maken met een veranderde werkwijze van het GBLT. In het verleden werd invordering opgestart en soms geconcludeerd dat de belastingplichtige(n) niet konden betalen. De vordering werd dan "oninbaar" verklaard. Het GBLT gaat nu aan de voorkant in gesprek met deze mensen om te kijken of er eventueel kwijtschelding aangevraagd kan worden. Hierdoor neemt het bedrag van de kwijtschelding toe.

De kwijtscheldingen voor afvalstoffenheffing (62%) en rioolrechten (29%) worden doorberekend in de tarieven.

Dit zal worden verwerkt in de begroting (programma 8) en betrokken bij de tarieven 2021 en verder.

6.1.2. Bijzondere bijstand **S Nadeel € 35.000**

De gemeente Dalfsen heeft twee regelingen die betrekking hebben op zorgkosten: de regeling chronisch zieken en gehandicapten en de tegemoetkoming premie aanvullende verzekering. In de begroting is hiervoor € 80.000 opgenomen. Verwachte uitgaven € 140.000 Nadeel derhalve van € 60.000.

Aan de andere kant is bij de inkomsten van de bijzondere bijstand € 50.000 ingeboekt aan ontvangsten. Dit betreft met name de terugbetaling van de leenbijstand voor woninginrichting. De ontvangsten zijn echter al een aantal jaren € 75.000. Een voordeel derhalve van € 25.000.

Per saldo wordt bij ongewijzigd beleid een structureel nadeel van € 35.000 verwacht op het product bijzondere bijstand.

6.1.3. Taakstelling Participatie **Voordeel 2021 25.000 2022 e.v. voordeel € 50.000**

Bij motie van 7 november 2019 heeft uw raad verzocht om een taakstelling Participatie. Op dit moment is onvoldoende inzicht in de besteding van middelen op het niveau van voorzieningen, instrumenten, categorieën en doelgroepen. In het kader van Grip op Sociaal Domein worden maatregelen getroffen die tot doel hebben op deze aspecten meer inzicht te bieden. Vooruitlopend daarop zijn reeds maatregelen getroffen, zoals de invoering van de rechtmatigheidstoetsing. Wij stellen voor om, bij gelijkblijvende omstandigheden, voor 2021 een bedrag van € 25.000 op te nemen, als taakstelling voor de gehele uitvoering van de Participatiewet. De verwachting is dat de maatregelen in het kader van Grip op Sociaal Domein in het voorjaar van 2021 meer inzicht geven. Voor 2022 e.v. wordt voorgesteld € 50.000 op te nemen. In het voorjaar van 2021 kan dan, onderbouwd, waar nodig een bijstelling worden gedaan op de taakstelling in de perspectiefnota 2022 e.v..

7 Sociaal domein

Beleidsveld 7.1 Jeugdzorg

7.1.1. Jeugdzorg

S Nadeel € 650.000

De jaarrekening 2019 laat een stijging van € 800.000 zien van het gebruik en intensiteit van de kosten zorg in natura voor jeugdhulp. Op dit moment wordt in het kader van 'grip op sociaal domein' hard gewerkt aan verschillende maatregelen, om een verdere kostenstijging te voorkomen. Op basis van het resultaat over 2019 (daling gebruik PGB, zowel in aantal cliënten als in kosten) voor een bedrag van € 150.000 wordt structureel een lager gebruik van PGB-jeugd verwacht.

7.1.2. Jeugdzorg indexatie

S Nadeel € 260.000

De tarieven voor (regionaal gecontracteerde) geïndiceerde jeugdzorg zijn in 2018 vastgesteld. Na toepassing van de index voor 2020, blijkt dat de tarieven jeugdzorg niet in meer in de pas lopen met ontwikkelingen in andere regio's. Om redelijke tarieven te blijven bieden is in februari 2020 regionaal besloten het effect van de index 2019 en de index 2020 alsnog te verwerken in het tarief 2020. Bij het huidige gebruik voor geïndiceerde jeugdzorg is het te verwachten effect een extra nadeel van € 260.000.

Beleidsveld 7.2 Lokale toegang

7.2.1. Software en licentiekosten

S Nadeel € 70.000

Na de decentralisaties heeft er een uitbreiding plaatsgevonden van de applicaties die gebruikt worden ten behoeve van de uitvoering van het werk binnen het sociaal domein. Vanuit het BBV worden wij verplicht de kosten zoveel mogelijk toe te rekenen aan de diverse taakvelden. Dit bedrag wordt verdeeld over drie verschillende taakvelden (waarvan 1 in programma 6). Daarnaast wordt een bedrag van programma 1 overgeheveld naar programma 7. Voor het overzicht hebben we hier het totaal bedrag opgenomen.

Beleidsveld 7.3 Participatie

7.3.1. SW Sociale Werkvoorziening

S Nadeel € 400.000

Er is sprake van loonsverhogingen naar aanleiding van CAO wijzigingen en stijgingen in het wettelijk minimum loon. Op basis van de ervaringen in 2019 wordt voorgesteld het budget te verhogen met € 400.000. Tegelijkertijd vindt ook (gedeeltelijke) uitstroom plaats door pensioen en teruggang in uren. Het budget voor de komende jaren laat daarmee -buiten deze bijraming- een afnemend bedrag zien.

Beleidsveld 7.4 Preventie

7.4.1. Homestart

I Nadeel € 45.000

Tot en met 2020 wordt Homestart (project is een door het Nederlands Jeugdinstituut vastgestelde effectieve jeugdinterventie) gefinancierd vanuit incidentele middelen voor statushouders. Het project Homestart is echter voor alle (kwetsbare) gezinnen in Dalfsen in te zetten. Het project is nog niet geëvalueerd omdat de projectperiode 3 jaar was. Daarnaast zijn we in 2020 bezig met de opzet van nieuw preventiebeleid en we weten nog niet of en hoe deze interventie daarin een plek moet krijgen. Het is daardoor nog niet duidelijk of we de incidentele middelen structureel willen inzetten. Om te voorkomen dat we het project Homestart moeten stopzetten (dit betekent dat we de huidige vrijwilligers verliezen), terwijl een jaar later blijkt dat deze voorziening een plek moet hebben in het preventiebeleid, vragen we voor minimaal 1 jaar incidentele middelen aan.

Beleidsveld 7.6 WMO

7.6.1. Aanbesteding hulpmiddelen

S Nadeel € 65.000

Begin 2020 loopt een aanbesteding voor de hulpmiddelen, met als ingangsdatum half 2020. Dit betreft onder andere prijsafspraken voor rolstoelen, tilliften, scootmobielen etc. Op 28 januari 2020 heeft het college ingestemd met het verhogen van de bovengrenzen van een aantal categorieën van de gezamenlijke aanbesteding hulpmiddelen (gemeenten Dalfsen, Raalte, Staphorst en Zwartewaterland) om zo tegemoet te komen aan de reële kostprijs Wmo. De definitieve gunning moet nog plaatsvinden. De binnengekomen inschrijvingen liggen wel allemaal op de bovengrens, waardoor nu al duidelijk is dat de kosten zullen stijgen met € 65.000.

7.6.2. Indexeringen Wmo

S Nadeel € 92.500 - € 100.000

In het nieuwe contract voor de Wmo hulpmiddelen (gaat in per half 2020) is een jaarlijkse indexatie afgesproken van 1,5% per jaar.

In het contract voor de Wmo begeleiding is afgesproken dat we twee jaar na ingangsdatum van het contract (1-1-2019) de tarieven indexeren volgens de cao-lonen in de zorg.

In het contract voor de Hulp bij het Huishouden is afgesproken dat wanneer er zich wijzigingen voordoen in de cao voor de Hulp bij het Huishouden we de tarieven opnieuw bekijken. In 2020 is een cao-wijziging aangekondigd, waardoor we – mede ook in het kader van de AMvB reële kostprijs Wmo - de tarieven voor de HH moeten bijstellen.

7.6.3. Stijging kosten woningaanpassingen

S Nadeel € 92.000

Zowel in 2018 als in 2019 zien wij een stijging in de verstrekkingen en in de kosten voor aanpassingen in woningen. Omdat de stijging nu door lijkt te zetten, zien wij dit nu niet meer als incidentele tegenvallers waarbij de stijging verklaard kon worden door 1 of 2 duurdere aanpassingen. Doordat mensen steeds langer thuis blijven wonen - en ook met een thuiswonende Wlz-indicatie nog steeds recht hebben op een vergoeding vanuit de Wmo – zijn er meer financiële middelen nodig om de stijging op te vangen. In het kader van 'Grip op Sociaal domein' wordt ook gekeken of hier maatregelen mogelijk zijn om deze stijging in kosten richting toekomst te beperken.

7.6.4. Wmo begeleiding

S Nadeel € 200.000

Taakstellend S Voordeel € 200.000

De kosten voor Wmo-begeleiding zijn in 2019 met € 200.000 gestegen t.o.v. 2018. We constateren een toename in de intensiteit van de zorg (stijging gemiddelde kosten per cliënt) en een toename van het aantal cliënten ten opzichte van 2018. In het kader van Grip op Sociaal Domein vindt begin 2020 een onderzoek plaats, waaruit meer inzicht moet komen hoe de tekorten precies zijn ontstaan.

Vooruitlopend op de uitkomsten van het onderzoek zijn we gestart met het nalopen van alle indicaties Wmo-begeleiding waarbij mogelijk sprake kan zijn van overgang naar de Wet langdurige zorg (Wlz). Wij denken hiermee de stijging van de kosten op te kunnen vangen, waardoor de begroting uiteindelijk naar beneden bijgesteld kan worden. De besparing die wij hiermee denken te realiseren is hiermee onderdeel van de door de raad opgelegde taakstelling.

7.6.5. Vrijval beschermd wonen

I Voordeel € 315.000

Centrumgemeente Zwolle ontvangt vanaf 2015 de financiële middelen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang van het rijk en heeft voor het afdekken van risico's een reserve gevormd vanuit de niet benodigde middelen. Door de financiële resultaten over de afgelopen jaren en de te verwachte resultaten in 2021, wordt door de regio het risico lager ingeschat dan voorheen.

In regio verband is afgesproken geen centrale risico reserve binnen het samenwerkingsverband aan te houden, maar deze verantwoordelijkheid bij de gemeenten te beleggen. Hierdoor ontstaat in 2021 een vrijval van te verwachten financiële middelen ten gunste van de gemeente Dalfsen van ongeveer € 315.000.

8 Duurzaamheid en milieu

Beleidsveld 8.1 Afval

8.1.1. Meer kosten oud papier

S Nadeel €30.000

In het verleden verwerkte China een groot deel van ons oud papier. Hiermee zijn ze gestopt. Hierdoor is de gehele wereldmarkt van oud papier uit balans met grote overschotten in Nederland als gevolg. Dit overschot zorgt voor een ongekende daling van de inzamelvergoeding. Op dit moment hebben we via ROVA nog een afnamecontract met een gunstige vergoeding. Dit contract loopt in april 2020 af. Uit de marktverkenning blijkt dat de nieuwe vergoedingen aanzienlijk zullen dalen. Oud papier wordt in Dalfsen ingezameld door vrijwilligers. Zonder een aantrekkelijke opbrengst zal dit stoppen. Daarom heeft Dalfsen in het verleden een garantievergoeding afgesproken. Uit de marktverkenning blijkt dat de nieuwe vergoedingen onder onze garantievergoedingen zullen uitkomen. De gemeente Dalfsen moet dan bijbetalen. Voor de inzamelaars blijft dan een bescheiden opbrengst in stand.

8.1.2. Meer kosten textiel

S Nadeel €5.000

Ook de markt voor tweedehands textiel zit in zwaar weer. Door de wereldwijde overproductie en dalende prijzen van nieuwe kleding is er een scherpe daling van de vraag naar tweedehands textiel. Daarnaast is de huidige kwaliteit van het ingeleverde textiel slecht. Veel textiel is niet meer herdraagbaar, ook niet in de tweede of derde wereld. Inmiddels wordt alleen nog voor tweedehands textiel met een hoge kwaliteit een vergoeding aangeboden. Voor het grootste deel van het ingeleverde textiel wordt geen vergoeding meer gegeven. Inzamelaars, waaronder veel vrijwilligers, blijven zitten met hun textiel en moeten zelfs betalen voor de afvoer. ROVA heeft een alternatief uitgewerkt, met de naam CirkelWaarde. Hierbij wordt de gehele keten van tweedehands textiel bij elkaar gebracht. De opbrengst van goed textiel wordt gebruikt om de recycling van slecht textiel mogelijk te maken. Hiervoor is een wijziging van het systeem nodig waarbij sommige partijen een ander verdienmodel krijgen. Voordeel is dat textiel niet bij het restafval hoeft en dat de totale keten verduurzaamd. Samen met ROVA en de bestaande inzamelaars wordt deze nieuwe aanpak doorgevoerd in de gemeente Dalfsen. De kleine opbrengst uit het verleden komt voor de gemeente Dalfsen te vervallen.

8.1.3. Minder kosten verpakkingen

S Voordeel €35.000

Volgens het landelijke verpakkingenakkoord waren gemeenten verantwoordelijk voor de gehele keten van het recyclen van verpakkingen. Naast inzameling moesten wij ook de sortering en vermarkting regelen. De afgelopen jaren was hierover veel discussie over kwaliteit, kosten en vergoedingen. Vanaf 1 april dit jaar gelden nieuwe afspraken. Gemeenten zijn alleen nog verantwoordelijk voor inzameling en krijgen hiervoor een vaste vergoeding. De verwachting is dat hierdoor aanzienlijk minder discussie en financiële rust ontstaat. De kosten voor het sorteren en vermarkten hebben wij niet meer. Maar de bijbehorende vergoedingen komen te vervallen. Wel zal de komende jaren nog een aantal naheffingen worden verrekend. Al met al adviseert ROVA uit te gaan van een klein voordeel.

Beleidsveld 8.4 Milieu

8.4.1. Omgevingsdienst IJsselland jaarlijks

S Nadeel 2021 € 13.000

oplopend met € 10.000

De bijdrage aan de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJsselland wordt in 2021 e.v. structureel verhoogd in verband met indexering van de loonkosten. Verder wordt er dit jaar een traject opgestart om te komen van inputfinanciering naar output- of outcomefinanciering, wat gevolgen kan hebben voor onze toekomstige bijdragen aan de Omgevingsdienst. Daarmee kunnen de genoemde bedragen in de toekomst wijzigen. Dit zullen we rapporteren via de gebruikelijke p&c-cyclus.

8.4.2. Ongediertebestrijding

S Nadeel 2021 44.000 en 2022, 2023, 2024 40.000

De opgave voor de komende jaren is het beheersen van de overlast van de eikenprocessierups. De trend is nog steeds dat kosten voor de bestrijding hoger uitvallen dan begroot. Om ook de komende jaren de eikenprocessierups op een efficiënte en doelmatige manier te beheersen zijn er extra financiële middelen nodig voor beheersing, organisatie, communicatie en coördinatie.

9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Beleidsveld 9.3 Ruimtelijke ordening

Omgevingswet

S Nadeel € 25.000

Als bevoegd gezag dient de gemeente Dalfsen vanaf het moment van in werking treding van de Omgevingswet, omgevingsplannen en toepasbare regels onder de nieuwe wetgeving te kunnen maken en deze beschikbaar te stellen aan het DSO-LV (Digitaal stelsel omgevingswet, landelijke voorziening = wettelijke verplichting).

Een definitieve keuze voor de Omgevingswet software is nog niet gemaakt, wel heeft er uitvoerig marktonderzoek plaatsgevonden en wordt ook gekeken naar de keuzes die andere gemeenten maken.

Geschat wordt dat de jaarlijkse gebruikskosten om te kunnen voldoen aan de minimale vereisten van de omgevingswet neerkomen op € 25.000. Dit zowel voor de omgevingsplan als de toepasbare regels software.

De implementatiekosten (incl. trainingen voor eindgebruikers) van de software applicaties worden gedekt uit investeringsbudget Omgevingswet.

3 Financiële mutaties 2020

1 Bestuur, ondersteuning en algemene dekkingsmiddelen

Beleidsveld 1.1 Algemene baten en lasten

Treasury activiteiten

Nadeel € 139.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

De toegerekende rente aan de Grex levert voor 2020 een nadeel op van € 83.000.

De werkelijk ontvangen rente van verstrekte langlopende geldleningen laat een voordeel zien van € 28.000.

Het ontvangen dividend laat een nadeel zien van € 84.000 als gevolg van het niet uitbetalen van dividend door Vitens en een lagere dividendverwachting van de Rova. Daarnaast heeft de BNG medio maart de jaarcijfers 2019 bekend gemaakt. Zij geven hierin aan dat het dividend € 1,27 per aandeel bedraagt. Dit betekent een tegenvaller van € 40.000. Het effect hiervan op het meerjarenperspectief is nog niet goed in te schatten.

Vennootschapsbelasting

Budgetneutraal

Door de belastingdienst is ambtshalve een aanslag opgelegd met een belast bedrag van afgerond € 421.000 en een vennootschapsbelasting van afgerond € 101.000. De voorlopige aanslag bedraagt inclusief betalingskorting bij betaling ineens € 99.000. De vennootschapsbelasting heeft betrekking op de winsten uit de grondexploitaties die aan de Algemene reserve grondexploitaties worden toegevoegd. Deze reserve dient dan ook als dekking van de te betalen vennootschapsbelasting.

Vrijval stelpost loonprijscompensatie sociaal domein

Voordeel € 250.000

In de begroting is rekening gehouden met een stelpost loonprijscompensatie sociaal domein (op basis van de meicirculaire 2018). Voor de jaarschijf 2020 gaat het om een bedrag van € 250.000. Gezien de kostenstijgingen binnen programma 7 kan deze stelpost vrijvallen.

Beleidsveld 1.2 Algemene uitkering

Algemene Uitkering Gemeentefonds

Nadeel € 14.000

Zie toelichting in programma 5.5 Sport, lagere Algemene Uitkering € 14.000 m.b.t. buurtsportcoaches. Per saldo voor de begroting is deze mutatie budgetneutraal.

Beleidsveld 1.3 Belastingen en heffingen

Toeristenbelasting

Vanwege het Coronavirus is het de verwachting dat er dit jaar aanzienlijk minder toeristen zullen verblijven waardoor er een éénmalige daling van de opbrengst toeristenbelasting ontstaat ten opzichte van de begrote opbrengst. Het is nog te vroeg om te bepalen of dat effect meer structureel van aard is.

OZB opbrengsten

Voordeel € 61.000

De eerste voortgangsrapportage heffen en innen van het GBLT over de maanden januari en februari 2020 is ontvangen. De meeste OZB aanslagen zijn inmiddels opgelegd. De rapportage laat zien dat er op de gehele OZB opbrengsten een voordeel van € 61.000 wordt verwacht. Waarbij een extra opbrengst van € 94.000 toe te schrijven is aan de woningen. Deze extra opbrengst is het gevolg van areaaluitbreiding en een hogere WOZ waarde van de woningen. Een lagere opbrengst van € 11.000 wordt verwacht voor eigenaren niet-woningen en € 22.000 voor gebruikers niet-woningen. Deze lagere opbrengst heeft met name te maken de lagere waarde van de niet-woningen. Per saldo ontstaat hierdoor een voordeel van € 61.000.

Beleidsveld 1.6 Overhead

Versneld afschrijven boekwaarde investeringen ICT / SSC

Budgetneutraal

Bij raadsbesluit van mei 2019 is de te ontvangen bijdrage van het Shared Service Centrum (SSC) ter hoogte van € 352.000 gestort in de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar.

Dit bedrag is (na afronding van de investering) benodigd voor de versnelde afschrijving van de restant boekwaarde van de investering. Daarom wordt dit bedrag nu weer onttrokken aan de ARVB. De mutatie is budgetneutraal.

Shared Service Centrum

Nadeel € 41.000

Door de toenemende afhankelijkheid van de informatie(voorziening) is een samenhangend pakket van securitymaatregelen nodig. Hiermee wordt de digitale weerbaarheid en de betrouwbaarheid van de IT-omgeving geborgd en blijft deze toekomstbestendig. ONS ICT heeft daarom een plan gemaakt om de komende jaren de security te kunnen waarborgen en waar nodig te verbeteren, dit plan heet 'de Security Roadmap'. Gezien de noodzaak van goede IT security, begint het plan direct. De securitymaatregelen zijn o.a: het professioneel monitoren van de ICT-omgeving 24/7, maatregelen nemen om laptops en tablets op afstand te kunnen leeghalen bij diefstal of verlies en maatregelen nemen (ransomware) aanvallen te voorkomen.

Vervanging Financieel Systeem FMS

Nadeel € 193.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

De extra kosten voor 2020 bedragen:

- de kosten van inhuur personele capaciteit om de eigen medewerkers in te kunnen zetten in het project (€ 293.000)
- kosten van de leverancier van de nieuwe applicatie (€ 40.000)
- overige bijkomende kosten op gebied van ICT koppelingen en Communicatie (€ 50.000).

In de begroting is reeds rekening gehouden met extra uitgaven voor inhuur van personele capaciteit (€ 150.000) en exploitatiekosten van nieuw financieel systeem (€ 40.000), zodat het nadeel voor 2020 € 193.000 bedraagt. In bovenstaande zijn de beperkende maatregelen inzake de Corona-crisis vooralsnog buiten beschouwing gelaten en wordt uitgegaan van een tijdige afwikkeling van de aanbestedingsprocedure (voorzien tegen eind april 2020).

Website

Budgetneutraal

Voor dit jaar is € 25.000 beschikbaar gesteld om te investeren in de ontwikkeling van website. Het voorstel is om dit bedrag door te schuiven naar 2021 zodat we meerdere projecten in één keer kunnen uitvoeren. Het gaat om ontwikkelingen op het gebied van beveiliging, digitalisering en verschillende upgrades. De mutatie is budgetneutraal. Dekking is de Reserve Reeds bestemd (ook doorschuiven van 2020 naar 2021).

Beleidsveld 1.8 Mutatie reserves

In programma 1 zijn er 3 reserve mutaties. Voor een toelichting zie beleidsveld 1.1 en 1.6).

1. een bedrag van € 99.000. Te betalen VPB ten laste van Algemene Reserve grondexploitatie.
2. een bedrag van € 352.000 tlv Algemene reserve Vrij Besteedbaar (ARVB) in verband met versnelde afschrijving restant boekwaarde investering ICT / SSC.
3. een bedrag van € 25.000 tbv website wordt doorgeschoven naar 2021.

2 Openbare orde en veiligheid

Beleidsveld 2.1 Openbare orde en veiligheid

Bijdrage Veiligheidsregio

Voordeel € 46.000

In verband met een incidentele teruggave bij de afrekening 2019 en een terugontvangen piketvergoeding is er sprake van een voordeel van € 46.000.

3 Beheer openbare ruimte

Geen mutaties

4 Economische zaken

Geen mutaties

5 Onderwijs en vrije tijd

Beleidsveld 5.3 Onderwijs

Kosten leerlingenvervoer

Nadeel € 100.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

De kosten van het leerlingenvervoer worden met name bepaald door de kosten van het aangepast vervoer. Er is sprake van fors stijgende kosten, waarmee in de gemeentebegroting geen rekening is gehouden. Dit betreffen structurele lasten. Het nadeel in 2020 kan mogelijk lager uitvallen i.v.m. de Corona-crisis. Hierover maken wij samen met betrokken gemeenten en vervoerder nog afspraken.

Beleidsveld 5.5 Sport

Buurtsportcoaches

Voordeel € 14.000

Wegens een wijziging in de regeling omtrent combinatiefunctionarissen is er € 14.000 minder budget beschikbaar voor de inzet van buurtsportcoaches (lagere vergoeding vanuit de Algemene Uitkering, via programma 1). Dit betekent dat we niet alles kunnen realiseren zoals opgenomen in het beleidsplan 'Een leven lang bewegen en sporten' en met name niet alle extra activiteiten. Dit betekent dat met name de activiteiten voor ouderen en statushouders onder druk komen te staan. In het uitvoeringsplan Kernegezond Dalfsen gaan we hier nader op in.

Voor dit programma betekent dit een voordeel van € 14.000 in verband met lagere loonkosten. Voor de begroting is dit per saldo budgetneutraal.

6 Inkomensondersteuning

Beleidsveld 6.1 Inkomen

Bijzondere bijstand

Nadeel € 35.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

Besluit bijstand zelfstandigen

Budgetneutraal

Op dit moment heeft ons land (en eigenlijk de hele wereld) te maken met de Corona-crisis. De crisis raakt de hele samenleving en de economie. Veel ondernemers en zzp-ers verliezen in een paar weken tijd veel omzet en zij vrezen voor hun voortbestaan. Dit kan weer gevolgen hebben voor werknemers die mogelijk hun baan verliezen. In de loop van dit jaar en volgend jaar zal moeten worden bezien wat de economische gevolgen zijn en wat de effecten zijn van de maatregelen van het kabinet.

Een recessie in enige vorm zal ook effecten hebben voor de gemeentelijke sociale regelingen. Wellicht meer uitkeringen voor werkloze werknemers en meer bijstand voor zelfstandigen (Bbz: Besluit bijstand zelfstandigen). Wat betreft de laatste regeling, is in verband met de Corona-crisis een bijzondere variant in het leven geroepen, te weten de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo). De Tozo is bedoeld om zelfstandig ondernemers te ondersteunen in inkomen en het verstrekken van krediet. Voor de uitvoering hiervan wordt de gemeente volledig gecompenseerd door het rijk. Wij hebben hiervoor inmiddels een bedrag ontvangen van € 474.000 en verwachten daarmee dat de uitvoering budgetneutraal plaats kan vinden.

7 Sociaal domein

Beleidsveld 7.1 Jeugdzorg

Jeugdzorg

Nadeel € 650.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

Jeugdzorg indexatie

Nadeel € 260.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

Beleidsveld 7.2 Lokale toegang

Software en licentiekosten

Nadeel € 70.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

De mutaties gaan over de programma's heen en zijn (in de financiële tabel) als volgt verwerkt:

- programma 1.6	voordeel	€ 39.000
- programma 7.2	nadeel	€ 89.000
- programma 6.1	nadeel	€ 15.000
- programma 7.5	nadeel	€ 5.000

Beleidsveld 7.3 Participatie

Sociale Werkvoorziening (SW) SDW

Nadeel 400.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

Begeleidende participatie

Nadeel 90.000

Algemene ontwikkeling binnen de SW is dat de arbeidsproductiviteit van de groep gedetacheerden daalt danwel dat de begeleidingsbehoefte toeneemt. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het ouder worden en de (fysieke) beperkingen van deze doelgroep. De overstap van gedetacheerd naar beschut binnen zorgt voor lagere opbrengsten (uit detacheringen) en hogere begeleidingskosten (vanuit beschut binnen).

Vanuit Stichting Dalfsen Werkt zijn er dienstverleningsovereenkomsten met twee SW bedrijven. Beide lopen op 31 december 2020 af. In 2020 vindt daarom een nieuwe aanbesteding plaats voor de begeleiding van SW-ers. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre de teruggang van gedetacheerd naar beschut binnen kan worden afgezwakt en hoe de stijging in de begeleidingskosten beperkt kan worden. Daarom houden we vooralsnog rekening met een incidenteel nadeel.

Beleidsveld 7.5 Publieke gezondheid

Vitaal Vechtdal

Budgetneutraal

Voorgesteld wordt om deelname aan Vitaal Vechtdal ad. € 15.000 in 2020 te bekostigen uit het restant budget wijkteams SKT (beleidsveld 7.2 Lokale toegang). Deelname aan Vitaal Vechtdal bevordert een gezonde leefstijl waardoor in de toekomst kan worden bespaard op zorgkosten. Concrete voordelen ten opzichte van de huidige inzet op gezondheidsbevordering zijn: stoppen met roken, preventieconsulten met huisartsen en binding met werkgevers. Het gaat in eerste instantie om deelname voor 1 jaar. Wij verwachten positieve resultaten van deelname omdat deze al zichtbaar zijn bij andere deelnemende gemeenten in het Vechtdal. Vanwege het budgetneutrale karakter van deze post, is deze wijziging voor de perspectiefnota meegenomen in paragraaf 5.4 Budgetneutrale wijzigingen.

Beleidsveld 7.6 WMO

Aanbesteding hulpmiddelen Wmo

Nadeel € 32.500

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

Door een nieuwe aanbesteding voor de hulpmiddelen Wmo stijgen de tarieven per half 2020.

In 2020 betekent dit 50% van de totale stijging van de kosten (€ 65.000 op jaarbasis).

Woningaanpassingen

Nadeel € 92.000

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

Wmo begeleiding

Nadeel € 200.000

In 2019 is een toename in de intensiteit van de zorg (stijging gemiddelde kosten per cliënt) en een toename van het aantal cliënten ten opzichte van 2018 geconstateerd. In het kader van Grip op Sociaal Domein vindt begin 2020 een onderzoek plaats, waaruit meer inzicht moet komen hoe de tekorten precies zijn ontstaan. Omdat we zien dat de intensiteit van de ondersteuning vanuit de Wmo toeneemt vermoeden we dat een aantal cliënten in aanmerking kan komen voor een indicatie op basis van de Wet langdurige zorg. Dit is voorliggend op een Wmo-voorziening. Een maatregel die we nu hebben genomen is een screening van het gehele bestand om daar waar mogelijk te sturen op een WLZ-indicatie. Met deze maatregel verwachten wij richting toekomst een besparing te kunnen realiseren, waardoor de begroting op dit punt alleen voor 2020 opgehoogd hoeft te worden en niet voor 2021 en verder.

Beschermd Wonen**Voordeel € 207.000**

Centrumgemeente Zwolle ontvangt vanaf 2015 de financiële middelen voor Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang van het rijk en heeft voor het afdekken van risico's een reserve gevormd vanuit de niet benodigde middelen. Door de financiële resultaten over de afgelopen jaren en de te verwachte resultaten in 2020, wordt door de regio het risico lager ingeschat dan voorheen. In regio verband is afgesproken geen centrale risico reserve binnen het samenwerkingsverband aan te houden, maar deze verantwoordelijkheid bij de gemeenten te beleggen. Hierdoor ontstaat in 2020 een vrijval van te verwachten financiële middelen ten gunste van de gemeente Dalfsen van ongeveer € 207.000.

8 Duurzaamheid en milieu

Beleidsveld 8.3 Klimaat en duurzaamheid

Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)**Budgetneutraal**

Samen met de Duurzame Dorpen is de landelijke subsidie van voor de Regeling Reductie Energiegebruik (RRE) verkregen. Voor 5.000 woningen is een bijdrage van elk € 90 aangevraagd voor kleinschalige energiebesparing. Het subsidiebedrag van totaal € 450.000 is in 2019 ontvangen. Het budget wordt volledig in 2020 besteed. Ongeveer 85% van het budget wordt beschikbaar gesteld aan de woningeneigenaar (waardebon). Het overige deel van het budget wordt hoofdzakelijk gebruikt voor het organiseren van spelavonden. Als beloning voor deelname aan het spel krijgen de eigenaren de speciale waardebon. De eigen bijdrage van de gemeente is € 10.000, dit bedrag valt onder het uitvoeringsbudget Duurzaamheid.

Energieneutraal verbouwen**Budgetneutraal**

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024. Het project is verlengd, waardoor van het resterende budget van circa € 150.000 in 2020 (€ 75.000) en 2021 (€ 75.000) besteed kan worden.

Beleidsveld 8.4 Milieu

Ongediertebestrijding / eikenprocessierups**Nadeel € 44.000**

Zie voor inhoudelijke toelichting ook de teksten PPN Financiële mutaties 2021-2024.

9 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Geen mutaties

4 Investeringsplan

4.1 Actualisatie jaarschijf 2020

De aangeleverde mutaties in investeringen voor het jaar 2020 zijn in onderstaand overzicht weergegeven en worden daarna per onderdeel toegelicht. Eventuele financiële gevolgen (afschrijving) zijn opgenomen in de tabel in paragraaf 4.2.

Omschrijving	Was	Wordt	Toelichting
Programma 1			
Verbetering akoestiek centrale hal		42.000	Afschrijving 10 jaar
Vervanging meubilair B&W en instructiekamer		50.000	Afschrijving 10 jaar
Programma 3			
Vijverfolie Waanderskamp	33.000	0	Uitstel 2025
Programma 4			
Vorbereidingskrediet fabriek Zuid II		100.000	Grondexploitatie
Vorbereidingskrediet locatie Vitens		50.000	Grondexploitatie
Programma 9			
Vorbereidingskrediet locatie bibliotheek		40.000	Grondexploitatie
Vorbereidingskrediet locatie Kiezebrink		100.000	Grondexploitatie

Verbetering akoestiek centrale hal

De centrale hal in het gemeentehuis kent een zeer slechte akoestiek. Dit ervaren wij met name tijdens bijeenkomsten en toespraken. Naar aanleiding van de klachten is een onafhankelijk onderzoek verricht waarbij de nagalmtijd is gemeten. De conclusie is dat er te weinig geluidsabsorberende materialen in de ruimte zijn toegepast. Uit de offerteaanvraag blijkt de totale aanpassing een investering te vergen van € 41.750 (excl btw). Dit is inclusief de vervanging van de koperen wand voor een houten constructie met geluidsdemping. Op dit moment wordt nog gezocht naar alternatieven.

Vervanging meubilair B&W kamer + Instructiekamer

Het meubilair in de B&W kamer en Instructiekamer is aan vervanging toe. Gevraagd wordt om een deel van de bestaande totale investering van € 250.000 (bureaustoelen + meubilair) die gepland staat voor 2021 naar voren te halen.

De aanschaf is begroot op € 50.000 in 2020, de investering in 2021 wordt dan 200.000

Vijverfolie Waanderskamp

De investering in het vervangen van het folie van de vijver Waanderskamp willen we uitstellen naar 2025. De vraag komt op of we alleen sec het folie willen vervangen of dat we extra waarde willen toevoegen aan de openbare ruimte. Een vijver als deze hoort van nature niet op deze plek en zou bijvoorbeeld veel natuurlijker gemaakt kunnen worden. Ook zou deze plek wellicht geschikt kunnen zijn voor waterberging in natte periode of voor verkoeling in hete periodes. Een uitgewerkt plan wordt t.z.t. aan u voorgelegd.

Vorbereidingskrediet 't Fabriek zuid II

Voor de noodzakelijke onderzoeken en de interne uren voor het opstellen van bestemmings- en inrichtingsplannen is een voorbereidingskrediet voor 't Fabriek zuid II nodig.

Bij het vaststellen van het bestemmingsplan zal een grondexploitatie worden opgesteld en zullen de gemaakte kosten worden opgenomen in de grondexploitatie.

Verwacht wordt dat een groot deel van het budget in 2020 wordt besteed aan de voorbereiding, met een kleine uitloop naar 2021.

Vorbereidingskrediet locatie Vitens

Voor de noodzakelijke onderzoeken en de interne uren is een voorbereidingskrediet nodig voor de Locatie Vitens van € 50.000. Bij het vaststellen van een grondexploitatie zullen de gemaakte kosten worden opgenomen in de grondexploitatie.

Vorbereidingskrediet locatie bibliotheek

De voorbereiding van de toekomstige grondexploitatie bibliotheek zal in 2020 plaats vinden. In totaal is een voorbereidingskrediet van € 40.000 nodig voor de noodzakelijke onderzoeken , sloopkosten, het opstellen van het bestemmingsplan en de interne uren. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan zal een grondexploitatie worden opgesteld en zullen de gemaakte kosten worden opgenomen in de grondexploitatie.

Vorbereidingskrediet Kiezebrink

De voorbereiding van de toekomstige grondexploitatie Kiezebrink zal naar verwachting voor het grootste deel in 2020 uitgevoerd worden met een kleine uitloop naar 2021. In totaal is een voorbereidingskrediet van € 100.000 nodig voor de noodzakelijke onderzoeken, het opstellen van het bestemmingsplan en de interne uren. Bij het vaststellen van het bestemmingsplan zal een grondexploitatie worden opgesteld en zullen de gemaakte kosten worden opgenomen in de grondexploitatie.

4.2 Investeringsplan 2021 - 2024

De financiële gevolgen van het investeringsplan 2021-2024 worden hier in beeld gebracht.

De financiële gevolgen van het investeringsplan 2020-2023 zijn opgenomen in de meerjarenbegroting 2020-2023. In onderstaande tabel worden alleen de gevolgen van de doorgevoerde mutaties voor de jaren 2021-2023 en het nieuwe investeringsbedrag voor 2024 weergegeven.

Actualisatie 2021-2023 en jaarschijf 2024				
Programma 1	2021	2022	2023	2024
Vervanging audiovisuele apparatuur			25.000	45.000
Vervanging meubilair gemeentehuis	-50.000			
Programma 3				
Uitvoeringsprogramma Fiets	400.000	400.000	400.000	400.000
Uitvoeringsprogramma Fiets, subsidie	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
Bossingelschaar buitengebied				30.000
Bus Cleanteam Mega Electric				34.000
Joskin kipper				67.000
GVVP 2024				160.000
Wegenschaaf				30.000
Mitsubishi Fuso met Kraan			72.500	
Renault Master			45.000	
Aanhangstrooier B6			40.000	
Programma 4				
Klimaatwinkelstraat Centrumplan	50.000			
Klimaatwinkelstraat Centrumplan, subsidie Regiodeal	-25.000			
Programma 5				
Vervang kunstgrasvelden			1.218.000	1.271.000
Beschoeiing passantenhaven	52.000			
Totaal gevolgen mutaties investeringsplan	227.000	200.000	1.600.500	1.837.000

Voor de grote investeringen staat hieronder een toelichting, voor de kleinere of reguliere vervangingsinvesteringen verwijzen wij u naar het Investeringsplan 2021-2024

Uitvoeringsprogramma Fiets 2019 - 2022

I investering € 400.000 per jaar
(subsidiemogelijkheden € 200.000/jr)

Tijdens de raadsvergadering van 24-2-2020 heeft uw raad de Integrale Fietsvisie vastgesteld en kennisgenomen van het UVP Fiets. De Integrale Fietsvisie en het UVP Fiets zijn na een uitgebreid participatietraject tot stand gekomen en gebleken is dat er behoefte is aan maatregelen aan het fietsroutenetwerk, onder andere;

- Om de verkeersveiligheid te verbeteren;
- Om het fietsgebruik verder te stimuleren;
- In verband met de mogelijke effecten van ontwikkelingen zoals De Vechtdal verbinding, de uitbreiding Dalfsen aan oostzijde en de noodzaak daar op te anticiperen.

I.v.m. subsidie is een (financiële) meerjarenplanning nodig.

De provincie Overijssel bepaalt mede op basis van de ligging in het Kernnet Fiets de inzet van provinciale subsidies voor fietsprojecten. De Integrale Fietsvisie en het UVP Fiets houden hier in belangrijke mate rekening mee. Fietsprojecten die in het Kernnet Fiets liggen maken bij de provincie grote kans op (DUV&V) subsidie, 50 tot zelfs 75% van de subsidiabele kosten kunnen voor subsidie in aanmerking komen. De provincie stelt als voorwaarde dat de gemeente zelf op het moment van de subsidieaanvraag in principe al de eigen bijdrage beschikbaar heeft gesteld. Ook stuurt de provincie aan op het opstellen van een meerjarenprogramma voor de verkeersmaatregelen per gemeente (waaronder infrastructurele fietsmaatregelen) en dit wordt naar verwachting ook een voorwaarde. Op basis van de Integrale Fietsvisie en het UVP Fiets heeft Dalfsen een goede basis voor een meerjarenprogramma voor de fiets. Om projecten van de grond te krijgen is in de meeste gevallen een provinciale subsidie noodzakelijk en daarom is het dus onvermijdelijk dat Dalfsen ook aan de voorkant zicht geeft op cofinanciering voor meerdere jaren. Om deze reden vragen we voor meerdere jaren middelen aan voor fietsmaatregelen.

Kosten

Op basis van ervaringen bij eerder uitgevoerde fietsverbindingen is een inschatting gemaakt van de kosten. Voor 2021 tot en met 2024 gaan we voor de uitvoering van het UVP Fiets uit van een jaarlijkse investering van € 400.000 en schatten we de subsidiebijdrage in op € 200.000/jaar. Dit betekent een financiële mutatie: in 2022 een afschrijvingslast van € 5.000, in 2023 € 10.000 en in 2024 € 15.000. De werkzaamheden worden in principe binnen de huidige formatie uitgevoerd. Er wordt ingehuurd bij onvoldoende capaciteit en/of onvoldoende specifieke expertise. Dit wordt gefinancierd uit het GVVP-budget of uit een krediet voor een project.

Vervanging gemeentelijke sportvelden

Duidelijk is dat de komende jaren vervanging van de gemeentelijke (kunstgras en semi-waterveld) sportvelden noodzakelijk is. Hierbij is de verwachting dat de eerste drie velden in 2023 en de overige velden in 2024 vervangen moeten worden. In de gemeentebegroting is tot op heden geen rekening gehouden met vervanging van deze velden. De geschatte investeringen hiervoor zijn resp. voor het jaar 2023 : € 1.218.000 en voor het jaar 2024: € 1.271.000. Voor 2024 betekent dat een afschrijvingslast van € 81.000 en de jaren daarna € 166.000.

In Q2-2020 vindt een eerste verkenning naar toekomstige vervanging sportvelden plaats, waarbij gericht gekeken gaat worden naar de kwaliteit van de te vervangen velden, inclusief de nog te verwachten levensduur. Ook betrekken we hierbij de ontwikkelingen rondom rubbergranulaat, wet- en regelgeving en mogelijke alternatieven, zoals een hybridesportveld.

In onderstaande tabel zijn de afschrijvingslasten van de wijzigingen in het investeringsplan voor 2020 en voor 2021 en verder opgenomen. Het totaal is meegenomen in het financieel meerjarenbeeld.

Actualisatie 2021-2023 en jaarschijf 2024				
(bedragen in euro's; - = nadeel)	2021	2022	2023	2024
Programma 1				
Verbetering akoestiek centrale hal	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Vervanging meubilair B&W en instructiekamer	-5.000			
Vervanging audiovisuele apparatuur				-5.000
Totaal programma 1	-9.000	-4.000	-4.000	-9.000
Programma 3				
Uitvoeringsprogramma Fiets		-5.000	-10.000	-15.000
Vijverfolie Waanderskamp	3.000	3.000	3.000	3.000
Mitsubishi Fuso met Kraan				-7.000
Renault Master				-5.000
Aanhangstrooier B6				-4.000
Totaal programma 3	3.000	-2.000	-7.000	-28.000
Programma 5				
Vervang kunstgrasvelden				-81.000
Beschoeiing passantenhaven		-3.000	-3.000	-3.000
Totaal programma 5		-3.000	-3.000	-84.000
Totaal gevolgen mutaties investeringsplan	-6.000	-9.000	-14.000	-121.000

5 Financieel (meerjaren)beeld

5.1 Totaaloverzicht 2021 - 2024

In onderstaand overzicht vindt u het uitgangspunt van deze perspectiefnota. De stand van de begroting 2020-2023 met de daarna door de raad genomen besluiten.

Financiële gevolgen Perspectiefnota 2021-2024		2021	2022	2023	2024
	Stand Begroting 2020-2023 structureel	-379.000	405.000	801.000	801.000
	Structurele mutaties				
	Amendementen begrotingsvergadering, OZB	0	-131.000	-132.000	-132.000
	Hybride veld Hoonhorst	-24.000	-24.000	-24.000	-24.000
	Verbeterplan Kroonplein	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
S.1	Stand Begroting 2020-2023 structureel incl struct mutaties	-408.000	245.000	640.000	640.000
I.1	Stand Begroting 2020-2023 incidenteel	-229.000	-8.000	75.000	0
	Totaal saldo	-637.000	237.000	715.000	640.000

Het volgende overzicht geeft de structurele financiële wijzigingen per programma weer.

		2021	2022	2023	2024
S.1	Stand Begroting 2020-2023 structureel incl struct mutaties	-408.000	245.000	640.000	640.000
Nr.	Programma 1				
1.1.1.	Treasury activiteiten	-80.000	-75.000	-96.000	-134.000
1.1.2.	Indexering salarissen 2024	0	0	0	-141.000
1.1.3.	Indexatie baten jaarschijf 2024	40.000	48.000	48.000	128.000
1.3.1.	Motie hondenbelasting	-134.000	-136.000	-137.000	-137.000
1.3.1.	Motie hondenbelasting, dekking uit OZB/stelpost Raad	134.000	136.000	137.000	137.000
1.3.2.	G.B.L.T. indexatie	-11.000	-4.000	-4.000	-16.000
1.4.1.	Regio Zwolle	-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
1.5.1.	Huur servicepunt Nieuwleusen	-9.000	-9.000	-9.000	-10.000
1.5.2.	Opbrengst en afdracht leges reisdocumenten	2.000	-17.000	-27.000	30.000
1.5.3.	Implementatie I-burgerzaken	-15.000	-10.000	-10.000	-7.000
1.5.4.	Verkiezing Europees Parlement	0	0	0	9.000
1.6.1	Implementatie rechtmatigheidsverantwoording	-5.000	-9.000	-5.000	-5.000
1.6.2.	Werkkostenregeling	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
1.6.3.	Medewerker Veiligheid	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
1.6.4.	Kinderburgemeester en kindergemeenteraad	0	-9.000	-9.000	-9.000
1.6.5.	Vervangingsplan keukenapparatuur	-13.000	-13.000	-13.000	-13.000
1.6.6.	Vervangingsplan apparatuur audiovisueel	-15.000	-20.000	0	0
1.7.1.	overdracht Carroussel en Heilig Hartschool	8.000	8.000	8.000	8.000
1.7.2.	Leegstand kindcentrum de driehoek	-67.000	-67.000	-95.000	-95.000
1.7.3.	Pachten	12.000	12.000	12.000	12.000
1.8.1.	Oplossen structurele onttrekkingen aan reserves	0	0	0	-172.000
	Programma 2				
2.1.1.	Doorontwikkeling Zorg- en Veiligheidshuis IJsselland	-7.000	-7.000	-7.000	-7.000
2.1.2	Buurtbemiddeling, aanpak woonoverlast	-15.000	-16.000	-16.000	-17.000
2.1.3	Hogere bijdrage Veiligheidsregio	PM	PM	PM	PM
	Programma 3				
	Geen mutaties				
	Programma 4				
4.1.1.	Markten, energie	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
	Programma 5				
5.3.1.	Leerlingenvervoer	-115.000	-128.000	-141.000	-154.000
	Programma 6				
6.1.1.	Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	-26.000	-28.000	-30.000	-31.000
6.1.2.	Bijzondere bijstand	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
6.1.3.	Taakstelling participatie	25.000	50.000	50.000	50.000
7.2.1.	Software en licentiekosten	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
	Programma 7				

7.1.1.	Jeugdzorg maatwerk 18- PGB/ZIN	-650.000	-650.000	-650.000	-650.000
7.1.2. *	Indexeringen Jeugdzorg	-260.000	-260.000	-260.000	-260.000
7.2.1.	Software en licentiekosten	-55.000	-55.000	-55.000	-55.000
7.3.1.	Participatie SDW	-400.000	-400.000	-400.000	-400.000
7.6.1.	WMO hulpmiddelen	-65.000	-65.000	-65.000	-65.000
7.6.2. *	Indexeringen WMO	-93.000	-95.000	-98.000	-100.000
7.6.3.	Woningaanpassingen WMO	-92.000	-92.000	-92.000	-92.000
7.6.4.	WMO begeleiding	-200.000	-200.000	-200.000	-200.000
7.6.4.	WMO begeleiding, indicatie nalopen overgang WLZ	200.000	200.000	200.000	200.000
	Programma 8				
8.1.1	Meer kosten oud papier	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
8.1.2	Meer kosten textiel	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
8.1.3	Minder kosten verpakkingen	35.000	35.000	35.000	35.000
8.4.1.	Omgevingsdienst koppeling archief Dalfsen	-13.000	-23.000	-33.000	-43.000
8.4.2.	Beheersing eikenprocessierups	-44.000	-40.000	-40.000	-40.000
	Programma 9				
9.3.1.	Digitaal stelsel omgevingsweg/Landelijke voorziening	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
S.2	Totaal structurele mutaties perspectiefnota	-2.169.000	2.180.000	-2.243.000	-2.485.000
	Saldo structureel	-2.577.000	1.935.000	-1.603.000	-1.845.000

* NB, dit is indexatie, geen "extra" aanvraag ivm kosten van beleid.

Onderstaand het overzicht incidentele financiële mutaties.

		2021	2022	2023	2024
I.1	Stand Begroting 2020-2023 incidenteel	-229.000	-8.000	75.000	0
Nr. PPN	Programma 1				
1.6.7.	Implementatie financieel pakket	-230.000	0	0	0
	Programma 2				
	Geen mutaties				
	Programma 3				
3.2.1.	Bereikbaarheid i.r.t. Regio Zwolle	-30.000	0	0	0
3.2.2.	Vechtdalverbinding externe ondersteuning	-30.000	-30.000	-30.000	0
	Programma 4				
	Geen mutaties				
	Programma 5				
5.4.1.	Ruimte voor de Vecht, Sport en Spelen	-160.000			
5.4.1.	Ruimte voor de Vecht, onttrekking Alg. res.vrij besteedb.	80.000			
5.4.1.	Ruimte voor de Vecht, bijdrage regiodeal	80.000			
	Programma 6				
	Geen mutaties				
	Programma 7				
7.4.1.	Homestart, burgerparticipatie	-45.000	0	0	0
7.6.5.	WMO beschermd wonen	315.000	0	0	0
	Programma 8				
	Geen mutaties				
	Programma 9				
I.2	Totaal incidentele mutaties perspectief nota	-20.000	-30.000	-30.000	0
I.3	Incidenteel saldo Perspectiefnota 2021-2024	-249.000	-38.000	45.000	0

In het volgende overzicht komen alle cijfers (structureel en incidenteel) samen.

	Financiële gevolgen Perspectiefnota 2021-2024	2021	2022	2023	2024
S.1	Stand Begroting 2020-2023 structureel incl struct mutaties	-408.000	245.000	640.000	640.000
S.2	Totaal Structurele financiële wijzigingen	-2.169.000	-2.180.000	-2.243.000	-2.485.000
	Totaal gevolgen mutaties Investeringsplan (hfst.4)	-6.000	-9.000	-14.000	-121.000
S.3	Structureel saldo Perspectiefnota 2021-2024	-2.583.000	-1.944.000	-1.617.000	-1.966.000
I.1	Stand Begroting 2020-2023 incidenteel	-229.000	-8.000	75.000	0
I.2	Totaal incidentele mutaties perspectief nota	-20.000	-30.000	-30.000	0
I.3	Incidenteel saldo Perspectiefnota 2021-2024	-249.000	-38.000	45.000	0
	Totaal saldo	-2.832.000	-1.982.000	-1.572.000	-1.966.000

In het onderstaand overzicht staan de in de begroting opgenomen stelposten. Deze kunnen ingezet worden om het tekort te dekken. Zoals hieronder in de tabel ook is aangegeven is voor een aantal posten de stelpost Ambitie Raad al ingezet.

Stelposten	2021	2022	2023	2024
Stelpost loonprijscompensatie (meicirc 2018) SD	500.000	560.000	560.000	560.000
Stelpost loonprijscompensatie (meicirc 2019) SD			500.000	500.000
Totaal stelposten loonprijscompensatie Sociaal Domein	500.000	560.000	1.060.000	1.060.000
Stelpost eindigende reserve onttrekkingen	102.000			
Stelpost septembercirculaire 2019 ambitie raad	599.000	725.000	634.000	634.000
Af:inzet stelpost cons.bur. Servpunt L'veld prev gezondh	-70.720	-40.720	-40.720	-40.720
Af: inzet kinderburgemeester/kinderraad	-9.000			
Af: formatie griffie	-91.000	-91.000	-91.000	-91.000
Af: trefkoele+	-25.000			
Restant stelpost ambities raad	403.280	593.280	502.280	502.280
Totaal stelposten	1.005.280	1.153.280	1.562.280	1.562.280
Voorstel tlv stelpost raad of verhogen OZB				
Let op: hondenbelasting voorstel onderweg	-134.244	-135.586	-136.942	-136.942

5.2 Financiële afwijkingen 2020

Bedragen in euro's; waarbij (-) is een nadeel

Beleids- veld	Taakveld en Omschrijving	BN *	I / S **	Mutatie Lasten	Mutatie Baten	Mutatie Reserves	Saldo
1.1	Treasury, rente en dividend		S	-83.000	-56.000		-139.000
1.1	Vennootschapsbelasting ten laste van res grondexpl	ja	I	-99.000	0	99.000	0
1.1	Vrijval stelpost loonprijscompensatie sociaal domein		I	250.000			250.000
1.2	Algemene Uitkering Gemeentefonds, zie ook 5.5	ja	I		-14.000		-14.000
1.3	OZB opbrengsten obv VORAP 1 GBLT		I		61.000		61.000
1.6	Software en licentiekosten sociaal domein, naar 7.2	ja	S	39.000			39.000
1.6	Shared Service Centrum, versnelde afschrijving tlv ARVB	ja	I	-352.000		352.000	0
1.6	Shared Service Centrum hogere bijdrage		I	-41.000			-41.000
1.6	Vervanging FMS inhuur personeel / overige kosten		I	-193.000			-193.000
1.6	Website, budget naar 2021, tlv Res Reeds Bestemd	ja	I	25.000		-25.000	0
	Totaal programma 1. Bestuur			-454.000	-9.000	426.000	-37.000
2.1	Veiligheidsregio IJsselland, teruggaaf 2019		I		46.000		46.000
	Totaal programma 2. Openbare orde en veiligheid			0	46.000	0	46.000
3	Geen mutaties			0	0	0	0
	Totaal programma 3. Beheer openbare ruimte			0	0	0	0
4	Geen mutaties			0	0	0	0
	Totaal programma 4. Economische zaken			0	0	0	0
5.3	Leerlingenvervoer		S	-100.000			-100.000
5.5	Buurtsportcoaches, zie ook 1.2 Algemene Uitkering	ja	I	14.000			14.000
	Totaal programma 5. Onderwijs en vrije tijd			-86.000	0	0	-86.000
6.1	Bijzondere bijstand		S	-60.000	25.000		-35.000
6.1	Besluit Bijstand Zelfstandigen, Tozo	ja	I	-474.000	474.000		0
6.1	Software en licentiekosten sociaal domein, zie 7.2		S	-15.000			-15.000
	Totaal programma 6. Inkomensondersteuning			-549.000	499.000	0	-50.000
7.1	Jeugdzorg, 18- individuele zorg en PGB		S	-650.000			-650.000
7.1	Jeugdzorg, indexatie		S	-260.000			-260.000
7.2	Software en licentiekosten sociaal domein, van 1.6	ja	S	-39.000			-39.000
7.2	Software en licentiekosten sociaal domein		S	-50.000			-50.000
7.2	Wijkteams SKT / Vitaal Vechtdal, zie ook 7.5	ja	I	15.000			15.000
7.3	Sociale Werkvoorziening SDW, loonkosten CAO ontw		S	-400.000			-400.000
7.3	Begeleidende participatie SW		I	-80.000	-10.000		-90.000
7.5	Software en licentiekosten sociaal domein, zie 7.2		S	-5.000			-5.000
7.5	Vitaal Vechtdal (tlv Wijkteams SKT, zie 7.2)	ja	I	-15.000			-15.000
7.6	Aanbesteding hulpmiddelen WMO		S	-32.500			-32.500
7.6	Woningaanpassingen		S	-92.000			-92.000
7.6	WMO begeleiding		I	-200.000			-200.000
7.6	Beschermd wonen		I		207.000		207.000
	Totaal programma 7. Sociaal Domein			-1.808.500	197.000	0	-1.611.500

8.3	Regeling Reductie Energiegebruik (RRE)	ja	I	-450.000	450.000		0
8.3	Project Energie neutraal verbouwen	ja	I	-75.000	75.000		0
8.4	Ongediertebestrijding		S	-44.000			-44.000
	Totaal programma 8. Duurzaamheid en milieu			-569.000	525.000	0	-44.000
9	Geen mutaties			0	0	0	0
	Totaal programma 9. Ruimtelijke ontwikkeling en VHV			0	0	0	0
	Totaal budgetaanpassingen eerste bestuursrapportage 2020			-3.466.500	1.258.000	426.000	-1.782.500

* BN = budgetneutraal (incl mutaties over programma's heen)

** S = structureel (zie ook PPN, financiële mutaties 2021-2024)

** I = incidenteel

Effecten voor de begroting 2020 bedragen in euro's, waarbij (-) is een nadeel

A. Stand begrotingssaldo 2020	
Stand begroting primair (incl begr wijz 1 t/m 4)	-1.424.199
Verwerking meicirculaire 2020 (volgt separaat bij PPN)	0
Stand begroting 2020 VOOR 1e bestuursrapportage 2020	-1.424.199
Totaal budgetaanpassingen eerste bestuursrapportage 2020	-1.782.500
Stand begroting 2020 NA eerste bestuursrapportage 2020	-3.206.699

In onderstaande overzichten onder B en C staan de in de begroting 2020 opgenomen stelposten. Deze kunnen ingezet worden om het tekort te dekken.

B. Post onvoorzien	
Stand 1 januari 2020	55.940
af: geen voorstellen	0
Stand post onvoorzien NA 1e bestuursrapportage 2020	55.940

C. Stelposten	
Stelpost loonprijscompensatie Sociaal Domein (obv mei circulaire 2018)	250.000
af: inzet 1e berap 2020, sociaal domein zie 1.1 (raad 22/25-06-2020)	-250.000
Restant stelpost loonprijscompensatie Sociaal Domein	0
Stelpost eindigende reserve onttrekkingen	52.000
Stelpost obv september circulaire 2019 ambities raad (raad 7-11-2019)	164.000
af: inzet consultatiebureaus / Servicepunt L'veld / Prev gezondheid (raad 7-11-2019)	-40.720
af: inzet kinderbουργemeester / kinderraad (raad 27-01-2020)	-7.000
af: uitbreiding formatie griffie (raad 23/25-03-2020)	-35.000
af: verhoging subsidie Trefkoele+ (raad 23/25-03-2020)	-25.000
Restant stelpost ambities raad	56.280
Totaal stelposten NA 1e bestuursrapportage 2020	108.280

5.3 Uitgangspunten begroting 2021

Prijscompensatie

Er wordt geen prijscompensatie toegepast op de budgetten voor goederen en diensten van derden. Bijstelling vindt plaats op basis van de uitgaven van de laatste 3 jaar. Komt daar een over- dan wel onderschrijding naar voren, dan wordt het budget bij de Perspectiefnota aangevraagd/afgeraamd.

CAO gemeenten

In de begroting 2021-2024 is per jaar uitgegaan van een salaris- en sociale lastenverhoging van 1%.

Tarieven en belastingen

Voor de tariefstijging voor de gemeentelijke belastingen en rechten verhogen wij de opbrengsten met de Nationale Consumenten Prijsindex (CPI) zoals deze is opgenomen in de septembercirculaire van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de begroting wordt opgesteld, met een minimum van 1%. Met uitzondering van die tarieven die kostendekkend moeten zijn.

Toezicht provincie

In plaats van de begrotingsbrief van de provincie is er dit jaar een nieuw gemeenschappelijk financieel toezichtskader voor gemeenten. Het kader heeft tot doel het hebben van duidelijke en transparante spelregels bij de uitvoering van de wettelijke taak financieel toezicht op gemeenten door provincies. Door de toezichthouder is op dit moment nog geen nieuw kader verzonden.

Aantallen inwoners en woningen

Het aantal inwoners is op 1 januari 2020 vastgesteld op 28.587 door het CBS, de prognose van het aantal inwoners is van Primos. De hieronder getoonde aantallen inwoners zijn per 31 december van het betreffende jaar.

Jaar	Inwoners	A/D*	Mutatie	Verblijfsobjecten			A/D	Mutatie
				Wonen	Logies	Totaal		
2015	27.916	D		11.391	317	11.708	D	80
2016	28.070	D	154	11.444	314	11.758	D	75
2017	28.242	D	172	11.511	314	11.825	A	67
2018	28.611	D	266	11.722	314	12.036	A	211
2019	28.587	D	92	11.896	314	12.210	A	174
2020	28.700	A	100	12.046	314	12.360	A	150
2021	28.800	A	100	12.196	314	12.510	A	150

* A= aannname, D = definitief

5.4 Budgetneutrale wijzigingen 2021 - 2024

Budgetneutrale wijzigingen	2021	2022	2023	2024
Programma 1				
Website van 2020 naar 2021 tlv reserve	25.000	0	0	0
Website van 2020 naar 2021 tlv reserve	-25.000	0	0	0
Website van 2020 naar 2021 tlv reserve	25.000	0	0	0
Website van 2020 naar 2021 tlv reserve	-25.000	0	0	0
Budget automatisering naar p 7	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
Regio Zwolle naar programma 1	100.000	100.000	100.000	100.000
Bijdrage buurtsportcoach vervalt	14.000	14.000	0	0
Programma 2				
loonsom boa 1 28 uur	50.205	50.205	50.205	50.205
loonsom boa 2 28 uur	50.205	50.205	50.205	50.205
dienstauto boa's (€ 480 p/m)	5.760	5.760	5.760	5.760
organisatiekosten BOA's	5.640	5.640	5.640	5.640
corr organisatiekosten BOA's ivm tekort	-3.410	-3.410	-3.410	-3.410
aframen budget tbv vaste BOA's	-39.000	-39.000	-39.000	-39.000
aframen budget tbv vaste BOA's	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
Inhuur externe BOA Drank en Horecawet	20.000	20.000	20.000	20.000
Programma 3				
Kansenpot, innovatiebudget, maats duurzaamh	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
Programma 4				
Regio Zwolle naar programma 1	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Programma 5				
Kansenpot, innovatiebudget, maats duurzaamh	10.375	10.375	10.375	10.375
Bijdrage buurtsportcoach vervalt	-14.000	-14.000	0	0
Programma 7				
Vitaal Vechtdal	15.000	15.000	15.000	15.000
Vitaal Vechtdal, tlv budget wijkteams SKT	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
Subsidie training consulenten ZonMW	5.000	0	0	0
Subsidie training consulenten ZonMW	-5.000	0	0	0
Budget automatisering van p1	39.000	39.000	39.000	39.000
Kansenpot, innovatiebudget, maats duurzaamh	-2.875	-2.875	-2.875	-2.875
Programma 8				
Energie en duurzaamheid omgevingsdienst	18.000	0	0	0
Energie en duurzaamheid omgevingsdienst uit duurzaamheid	-18.000	0	0	0
aframen loonsom toezichthouder (JK)	-59.400	-59.400	-59.400	-59.400
Totaal	0	0	0	0

Website

Voor dit jaar (2020) is € 25.000 beschikbaar gesteld om te investeren in de ontwikkeling van Website. Het voorstel is om dit bedrag door te schuiven naar 2021 zodat we meerdere projecten in één keer kunnen uitvoeren. Het gaat om ontwikkelingen op het gebied van beveiliging, digitalisering en verschillende upgrades. De mutatie is budgetneutraal. Dekking is de Algemene Reserve Reeds bestemd.

Regio Zwolle

De bijdrage aan de regio Zwolle, wordt, vanwege het meer bestuurlijke karakter van de samenwerking, overgeheveld van programma 4 naar programma 1.

Buurtsportcoaches

Wegens een wijziging in de regeling omtrent combinatiefunctionarissen is er minder budget beschikbaar voor de inzet van buurtsportcoaches. Dit betekent dat we niet alles kunnen realiseren zoals opgenomen in het beleidsplan 'Een leven lang bewegen en sporten' en met name niet alle extra activiteiten. Dit betekent dat m.n. de activiteiten voor ouderen en statushouders onder druk komen te staan. In het uitvoeringsplan Kerngezond Dalfsen gaan we hier nader op in. Dit is een budgetneutrale wijziging voor 2021 en 2022.

BOA

Deze budgetneutrale wijziging is nodig omdat wij ipv BOA's in te huren ze nu in dienst nemen.

Diverse subsidiebedragen

Voor inwoners is het vaak onduidelijk bij welke regeling zij subsidie kunnen aanvragen voor een initiatief op het gebied van sociale cohesie, cultuur en de combinatie hiervan met de openbare ruimte. In de praktijk blijken doelstellingen voor initiatieven op deze gebieden elkaar vaak te overlappen. Om het aanvragen van subsidies duidelijker te maken en overlap of dubbelingen te voorkomen, voegen we de subsidie-regelingen Kansenspot, Maatschappelijke duurzaamheid en het Innovatiebudget Kunst en cultuur samen onder één programma.

Vitaal Vechtdal

Voorgesteld wordt om in 2020 voor het eerst deel te nemen aan Vitaal Vechtdal. Deelname aan Vitaal Vechtdal bevordert een gezonde leefstijl waardoor in de toekomst kan worden bespaard op zorgkosten. Concrete voordelen ten opzichte van de huidige inzet op gezondheidsbevordering zijn: stoppen met roken, preventieconsulten met huisartsen en binding met werkgevers. Het gaat in eerste instantie om deelname voor 1 jaar. Wij verwachten positieve resultaten van deelname omdat deze al zichtbaar zijn bij andere deelnemende gemeenten in het Vechtdal. Bij een positieve evaluatie in 2020 is de insteek om deelname aan Vitaal Vechtdal structureel te bekostigen uit het restant budget wijkteams SKT.

Subsidie trainingen omgaan met mensen met verward gedrag

Eind 2019 heeft de gemeente Dalfsen een subsidie toegekend gekregen van ZonMW vanuit het actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag. Deze subsidie wordt ingezet voor trainingen 'omgaan met personen met verward gedrag' voor medewerkers van gemeentelijke teams. De totale subsidie is € 24.350. Wij ontvangen 80% in 2020 (€ 19.480), en 20% in 2021 (€ 4.870).

Energie en duurzaamheid Omgevingsdienst IJsselland

De Omgevingsdienst IJsselland voert taken uit op het gebied van energie en duurzaamheid bij bedrijven. Er wordt gestuurd op verduurzaming en energiebesparing. De afgelopen jaren heeft de OD deze taken uit kunnen voeren met subsidiegelden van Rijk en provincie. Deze zijn echter geëindigd en daarmee is financiering vanuit de OD-opdrachtgevers nodig. Vanuit onze duurzaamheidsambities willen wij hiervoor de OD extra middelen ter beschikking stellen, voornamelijk voor 2020 en 2021 (€ 18.000 per jaar). Deze kosten worden gedekt vanuit duurzaamheid.

Project Energieneutraal verbouwen

Sinds 2017 loopt het regionale project Energieneutraal verbouwen. Woningeigenaren met energieneutrale verbouwplannen kunnen gebruikmaken van een energiespecialist en deelnemen aan speciale groepsactiviteiten. Vanuit het gemeentefonds en een toegekende subsidie van de provincie is er een totaal budget van € 450.000. Het project is verlengd, waardoor van het resterende budget van circa € 150.000 in 2020 (€ 75.000) en 2021 (€ 75.000) besteed kan worden.

6 Bijlagen

6.1 Lastendruk

	Eigenaar-bewoner			Huurder		
	Woonlasten éénpersoons huishouden	Woonlasten meerpersoons huishouden	Rangnummer meerpersoons huishouden	Woonlasten éénpersoons huishouden	Woonlasten meerpersoons huishouden	Rangnummer meerpersoons huishouden
Overijssel	737	766		390	419	
Almelo	839	839	260	422	422	218
Borne	786	813	224	333	360	153
Dalfsen	668	694	42	266	292	83
Deventer	735	779	162	422	467	261
Dinkelland	752	776	154	377	401	197
Enschede	797	832	251	499	533	325
Haaksbergen	847	898	320	498	548	340
Hardenberg	723	764	134	452	493	288
Hellendoorn	859	905	327	451	497	291
Hengelo (O.)	705	729	83	416	440	231
Hof van Twente	748	778	161	438	468	263
Kampen	666	697	47	353	384	179
Losser	860	887	310	229	255	46
Oldenzaal	669	698	48	293	322	116
Olst-Wijhe	828	850	273	428	450	243
Ommen	757	781	165	444	468	264
Raalte	716	754	116	384	422	219
Rijssen-Holten	590	632	16	339	381	175
Staphorst	686	708	63	392	415	211
Steenwijkerland	640	666	28	293	318	110
Tubbergen	678	705	60	181	208	15
Twenterand	745	780	163	385	419	216
Wierden	755	781	164	424	449	241
Zwartewaterland	693	777	156	457	541	333
Zwolle	626	682	35	226	283	69

Bron: Coelo 2020